

Др Ивана Иконич

ПРВИХ 20 ГОДИНА ЦЕНТРАЛНЕ БИБЛИОТЕКЕ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ

Др Ивана Иконић

Првих 20 година Централне библиотеке Универзитета у Новом Саду

Издавач:

Универзитет у Новом Саду

За издавача:

Проф. др Дејан Модић

Рецензенти:

Проф. др Гордана Рудић

Проф. др Жељко Вучковић

Технички уредник:

Јелена Цвејин Познић

Фотографије:

Јелена Цвејин Познић, Мирјана Брковић, Ивана Иконић, Радмила Дабановић, Ана Ђорђевић, Душан Брковић, Бранислав Лучић, Ђорђе Мацаревић, Драгослав Симић, из архиве Америчког кутка у Новом Саду и дневних новина Курир

ISBN-978-86-499-0277-0

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

027.7:378.4(497.113 Novi Sad)"2003/2024"

ИКОНИЋ, Ивана, 1981-

Првих 20 година Централне библиотеке Универзитета у Новом Саду [Електронски извор] / Ивана Иконић ;
[фотографије Јелена Цвејин Познић ... и др.]. - Нови Сад : Универзитет у Новом Саду, 2024

Начин приступа (URL): <https://www.uns.ac.rs/images/doc/biblioteka/ePublikacije/2024101120GodinaCBUNS.pdf>. -
Опис заснован на стању на дан 11.10.2024. - Насл. са насловног екрана. - Напомене и библиографске референце
уз текст.

ISBN 978-86-499-0277-0

а) Универзитет у Новом Саду (Нови Сад). Централна библиотека - 2003-2024

COBISS.SR-ID 154306313

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ

Др Ивана Иконић

Првих 20 година
Централне библиотеке
Универзитета у Новом Саду

Нови Сад, 2024.

Предговор

Централна библиотека Универзитета у Новом Саду – прве две деценије

Централна библиотека Универзитета у Новом Саду је од 2003. године именом, местом, мисијом и визијом уско повезана са Универзитетом у Новом Саду. Основана од стране Универзитета, налази се у Кампусу Универзитета, у Централној згради Универзитета у Новом Саду, окружена је Универзитетским парком, одакле се пружа поглед на Дунав и сјамену Петроварадинску тврђаву.

Монографија која је пред вама посвећена је Библиотеци, која је кроз две деценије постојања израсла у један од важних стубова академског живота Универзитета у Новом Саду. Као централно место прикупљања и ширења знања, са преко 40.000 публикација, Централна библиотека подржава научне, образовне и уметничке циљеве

свих 14 факултета и 3 института Универзитета у Новом Саду. Она је место сусрета јер игра виталну улогу у повезивању различитих наука и дисциплина, промовише истраживање и негује интелектуалну радозналост студената, професора, истраживача, библиотекара и информacionих стручњака. Систематичним планом њене полице су испуњаване књигама, серијским публикацијама, истраживачким и завршним радовима, а рачунарске меморије електронским изворима. Они причају приче о академским достигнућима, о научној и уметничкој изузетности и културним доприносима свих факултета, института и Универзитета, од његовог оснивања 1960. године. Од својих скромних почетака до софистицираног

информационој центри, Централна библиотека данас спремно дочекује изазове новој, дигиталној доба.

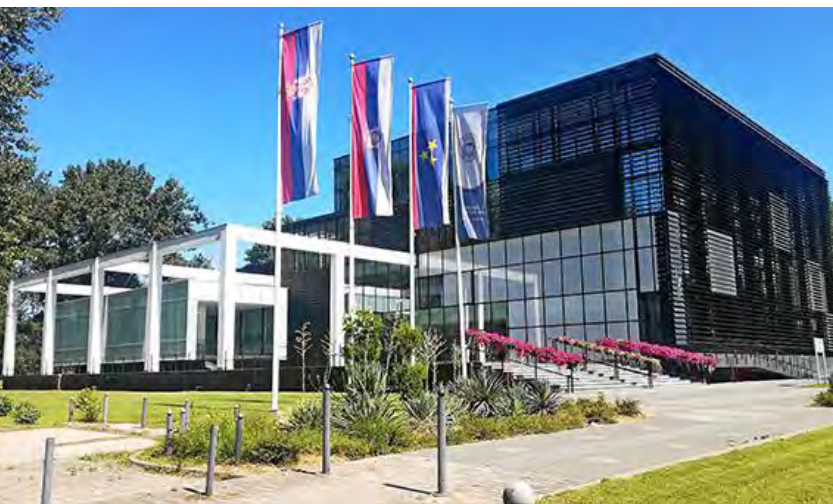
Појавља ове монографије посвећена су менама у раду Централне библиотеке; разноврсности њеног фонда и значају дејателности Женске студије и истраживања, др Живоше Пешића и др Божидара Ковачека; делатностима, услугама и опреми Централне библиотеке; њеној сарадњи и пројектним активностима са библиотекама и другим институцијама у земљи и иностранству; волонтерима и практикантима који су стизали своје прве кораке у библиотечко-информационој делатности; побројана су најзначајнија предавања, радионице, конференције које је (су)организовала Централна библиотека или на којима су њени библиотекарски учествовали, у земљи и иностранству, и тиме допринели промоцији имена Универзитета у Новом Саду.

Бројне фотографије настале у Централној библиотеци обојиле су и илустративно подржале нараштајући садржај. Оне преносе атмосферу у Централној библиотеци, бележе појединости из њене спољне архитектуре, ентеријера, библиотечког мобилијара и опреме за разне канцеларије, читаонице, магацине у којима је пословала Централна библиотека, бележе и чувају од заборава важне тренушке и личности током прве две деценије рада.

Ова књига намењена је свима онима који су икада имали привилегију да буду корисници Централне библиотеке, као и онима који тек треба да отворе њена врата и открију њен свет.

Добро дошли у Централну библиотеку Универзитета у Новом Саду – место где се знање дељењем увећава.

Ауторка

Слика 1, Универзитет у Новом Саду

Слика 2, Детаљ из канцеларије Централне библиотеке

Првих 20 година
Централне библиотеке
Универзитета у Новом Саду

1. ОСНИВАЊЕ ЦЕНТРАЛНЕ БИБЛИОТЕКЕ И ПОЧЕТАК РАДА

Библиотека је срце универзитета. Као извор она заузима централно и примарно место, јер подржава све функције универзитета – образовну, истраживачку, креирање новој знања, трансфер знања и културе, садашњости и прошлости новим генерацијама.

(University Grants Committee, 1976, цитирано у Вранеш, 2004, стр. 17–18)¹

На Универзитету у Новом Саду од његовог оснивања постоје факултетске библиотеке које имају своје фондове, запослене, простор, које су уписане у регистар библиотека и послују у складу са потребама академске заједнице на својим факултетима. Међутим, сам Универзитет није имао своју библиотеку све до почетка XXI века. Књиге и периодичне публикације јесу пристизале на Универзитет, али није постојала свест о томе да би требало основати библиотеку која би се бавила пристиглим библиотечко-информационим материјалом. У једном моменту, грађа која је постојала на Универзитету, а била је смештана по

канцеларијама управе и запослених, пренета је у неадекватан смештај и тамо је велики део грађе страдао. Грађа је морала да буде највећим делом одбачена као неупотребљива, а мањи део је постао део фонда садашње Централне библиотеке.

Свест о потреби да се оснује библиотека на Универзитету постојала је неко време, али тек након скупа на Филозофском факултету који је иницирао Универзитет дошло се до конкретног решења. О томе је Александра Вранеш (2004) забележила следеће:

На округлом столу Функције универзитетских и факултетских библиотека у процесу транзиције универзитета, одржаном на Филозофском факултету у Новом Саду 8.07.2002. године, Силвија Бркић је образложила потребу оснивања самосталне универзитетске библиотеке Универзитета у Новом Саду, с обзиром да „библиотеке новосадског универзитета (...) на простору од 8.855 m², имају фонд од 815.000 монографских публикација, у њима је запослено 85 библиотечких радника” (Бркић, 2002, стр. 106). Од школске 2002/2003. године у складу са претходном иницијативом, развија се као самостална, и

¹ Александра Вранеш (2004) цитира према: University Grants Committee. (1976). *Capital Provision for University Libraries : report of a working party*. London: HMSO.

Централна библиотека Универзитета у Новом Саду, регистрована (са фондом од 4.000 публикација) као високошколска библиотека у саставу универзитета, са циљем да координира рад новосадских високошколских библиотека и са тренутном оријентацијом на сакупљање литературе из области педагогије и реформе факултетског образовања” (Вранеш, 2004, стр. 79).

Централна библиотека Универзитета у Новом Саду основана је одлуком коју је донео Савет Универзитета на 3. седници 17. фебруара 2003. године. Наиме, тадашње Наставно-научно веће, данашњи Сенат Универзитета, на иницијативу проф. др Фуаде Станковић, тадашње ректорке Универзитета у Новом Саду, на 13. седници Наставно-научног већа одржаној 23. јануара 2003. године једногласно је донело одлуку о оснивању Централне библиотеке Универзитета у Новом Саду, а на основу члана 54 Статута Универзитета у Новом Саду.

Савет је потврдио одлуку Наставно-научног већа Универзитета у Новом Саду да:

1. Универзитет у Новом Саду оснива Централну библиотеку у складу са законом и Статутом
2. Делатност Централне библиотеке Универзитета у Новом Саду је у функцији остваривања наставног и научног рада Универзитета у Новом Саду и његових чланова
3. Централна библиотека Универзитета у Новом Саду и библиотеке чланова Универзитета у Новом Саду чине мрежу библиотека која је информациона основа за обављање наставног и научног рада на Универзитету (Извод из записника, 2003, стр. 1).

Слика 3, Разговор са ректорком која је основала Централну библиотеку

Слика 3 (с лева на десно): проф. др Фуада Станковић и др Мирјана Брковић

Принципи на којима је основана Централна библиотека Универзитета у Новом Саду нису се променили до данас. Централна библиотека је и даље организациона јединица Универзитета, чланица и саставни део Универзитета у сваком смислу. Такође, Централна библиотека је део мреже библиотека на Универзитету, чворишна тачка из које се шире информације и до које стижу све повратне

информације са факултета и института у саставу Универзитета у Новом Саду.

У фокусу рада Централне библиотеке од оснивања је наставни, научни и уметнички рад на Универзитету и на факултетима и бројне функције које су развијене у Централној библиотеци управо служе повезивању библиотечко-информационог система факултета и Универзитета и олакшавању и унапређењу

Од 25. јуна 2003. године у систему високошколских библиотека у Војводини налази се и Централна библиотека Универзитета у Новом Саду. Ова библиотека смештена је у Свечаној сали Ректората, а поред књига и часописа везаних за развој високошколског образовања у свету и код нас и публикација које покривају интердисциплинарне научне области, њен задатак биће и координирање рада факултетских библиотека новосадског Универзитета (Анализа рада, 2003, стр. 4).

Библиотека Матице српске је и после 2003. године на различите начине подржавала рад и развој Централне библиотеке. Навешћемо само неке од матичних функција које је Библиотека Матице српске редовно спроводила у вези са радом Централне библиотеке Универзитета – периодични долазак у стручни надзор, прикупљање Извештаја о раду високошколских библиотека, организовање семинара за високошколске библиотекаре (о чему ће бити више речи у одељку о стручном усавршавању библиотекара Централне библиотеке) и слично. Важно је истаћи да је Библиотека Матице српске наставила да обавља део функција универзитетске библиотеке од значаја за студирање, наставу и научни рад

наставно-научног и уметничког процеса на факултетима и институтима.

Следећи корак који је требало предузети након оснивања Централне библиотеке био је упис у регистар библиотека. И заиста, Библиотека Матице српске као матична библиотека извршила је упис Централне библиотеке у регистар библиотека 14. маја 2003. године. У *Анализи рада високошколских библиотека у Војводини за 2003. годину* наводи се следеће:

Универзитета, у шта спадају набавка стручне литературе, израда персоналних библиографија научних радника, израда извештаја о цитираности научних радника Универзитета у Новом Саду и слично. Захваљујући добрим пословним односима између две институције, библиотекар Библиотеке Матице српске готово без изузетка присуствују предавањима и скуповима које организује Централна библиотека Универзитета у Новом Саду, пружају стручне информације и помоћ библиотекаrima Централне библиотеке, итд. Сараднички однос од самог почетка рада Централне библиотеке није промењен до данас, о чему сведоче и позиви библиотекаrima Централне библиотеке да повремено одрже стручно предавање у оквиру семинара за

високошколске библиотекаре, заједнички наступи на факултетима и друго. Сарадња се огледа, између осталог, и у постојању Подружнице Библиотеке Матице српске и Универзитета у Новом Саду Библиотекарског друштва Србије, на чијем челу се смењују библиотекари Библиотеке Матице српске и библиотекари са Универзитета.

Карло Бјанкини, Лоренцо Манђини и Фјамета Саба (2024) кажу да су библиотеке у време ране модерне европске културе имале централну улогу у научној комуникацији, да су научници кореспондирали са библиотекарима и тражили најразличитије врсте информација од њих како би могли да наставе да раде на својим истраживањима. Стога су библиотеке имале кључну улогу у „обликовању културних модела које су поштовале аристократске и буржоаске елите током раног модерног доба” (Bianchini et al., 2024, str. 75). У том смислу, Централна библиотека наставља традицију европских културних образаца и модела, према којем библиотека треба да заузме централно, а не маргинално место у научном развоју средине у којој је формирана. Прихватањем развоја информационо-комуникационих технологија, укључивањем у различите активности и пружањем квалитетних услуга ради задовољавања потреба корисника, Централна библиотека се од самог оснивања 2003. године до данас креће у том правцу.

Клејтон и Горман (2003) говоре о структури и разноликости фондова у зависности од тога да ли је реч о факултетским библиотекама или библиотекама на универзитетима који имају специфично научно усмерење, с једне стране, или пак о универзитетима општег типа у којима се прикупља грађа за велик број дисциплина и то за различите нивое читалачке публике, од бруцоша до академика, с друге стране. Према овим ауторима, у овај други тип спадају „фондови угледних централних библиотека старих универзитета” (Klejton i Gorman, 2003, str. 108). Иако је Универзитет у Новом Саду основан тек 1960. године, он спада у ову другу групу такозваних комплетних или свеобухватних универзитета, који су карактеристични по томе што покривају скоро све области науке и високог образовања, како се истиче на [веб страници](#) Универзитета. Сходно томе Централна библиотека набавља (најчешће из обавезног примерка и поклонима Министарства науке, технолошког развоја и иновација), чува и даје на коришћење публикације за све образовне нивое и за све научне области.

Делатност Централне библиотеке од почетка је у функцији подстицања и подржавања наставног, уметничког и научног рада Универзитета, као и факултета и научних института у његовом саставу. Циљ оснивања Централне библиотеке био је да се набавком најнеопходнијих уџбеника и обезбеђењем приступа информационим ресурсима омогући,

пре свега, извођење интердисциплинарне и мултидисциплинарне наставе на Универзитету. Стога је и набавна политика Централне библиотеке усмерена првенствено на прикупљање литературе за интердисциплинарне студије на Универзитету.

У складу са тим током протеклих двадесет година формиран су следећи фондови:

- Инжењерство за заштиту животне средине (кључна реч: Екологија),
- Медицинска физика,
- Метеорологија и моделирање животне средине,
- Менаџмент у спорту (кључна реч: Менаџмент),
- Техника и менаџмент у примењеним уметностима (кључна реч: Менаџмент),
- Родне студије (кључна реч: Родне студије),
- Европске студије (кључна реч: Европске студије),
- Мировне студије,
- Развој каријере, итд.

Сходно томе, целокупан фонд Централне библиотеке подељен је на следеће целине:

- Основни фонд монографских публикација (сигла: CB), инвентар 0001;
- Основни фонд периодичних публикација (сигле: P, SP), инвентар 0000;
- Завршни радови (сигла: MD), инвентар 0002;
- Електронски извори (сигла: CD), инвентар 0003;

Подгрупе:

- Родне студије (сигла: ZS);
- Високо образовање и наука (сигла: V);
- Европске студије (сигла: ES);
- Развој каријере (сигла: RK);
- Депозит за Европски инфо-центар (сигле: EU, EUP).

Легати:

- Проф. др Живота Шешић (сигле: Šešić, PŠešić);
- Проф. др Божидар Ковачек (сигла: Kovaček, PKovaček);
- Женске студије и истраживања (сигла: ŽSi, ŽSiP).

Смештај публикација у магацину прати групе које су овде наведене.

Централна библиотека Универзитета у Новом Саду септембра 2024. године у свом фонду бележи преко 40.000 публикација: монографија (35.499), периодичних публикација (5.332), завршних радова (1.157), електронских извора (523). Иако је највећи део фонда који се чува и даје на коришћење на српском језику, корисници могу пронаћи и публикације на другим језицима: на енглеском (9.357), руском (1.766), немачком (1.540), мађарском (690), италијанском (241), шпанском језику (74), итд. Прибављене публикације обрађују се коришћењем библиотечко-информационог система БИСИС и

претраживе су преко јавно доступног онлајн каталога (ОРАС). Поред тога, постоји велики број дупликата који се у магацину чувају без сигнатуре и печата, неинвентарисани су и необрађени у

каталожном систему Централне библиотеке. Дупликати се задржавају како би се даровали другим библиотекама кад се за то укаже потреба.

Слика 4, Слика 5 и Слика 6, Фондови Централне библиотеке: књиге, часописи, дисертације

Од оснивања до данас Централна библиотека организује и координише универзитетски библиотечки систем и библиотеке високошколских јединица, а својим библиотечким и информативним услугама постала је део научноистраживачке и образовне

делатности Универзитета. Централна библиотека Универзитета у Новом Саду, као и друге библиотеке из система су чланице Заједнице библиотека универзитета у Србији, а запослени су чланови Библиотекарског друштва Србије.

Табела 1, Библиотеке у библиотечко-информационом систему Универзитета у Новом Саду

Р. БР.	НАЗИВ БИБЛИОТЕКЕ	АДРЕСА
1.	Централна библиотека Универзитета у Новом Саду	21000 Нови Сад, Др Зорана Ћинђића 1
2.	Библиотека Академије уметности	21000 Нови Сад, Буре Јакшића 7
3.	Библиотека Економског факултета Суботица	24000 Суботица, Сегедински пут 9–11
4.	Библиотека Факултета спорта и физичког васпитања	21000 Нови Сад, Ловћенска 16
5.	Библиотека Факултета техничких наука	21000 Нови Сад, Трг Доситеја Обрадовића 6
6.	Библиотеке Филозофског факултета	21000 Нови Сад, Др Зорана Ћинђића 2
7.	Библиотека Грађевинског факултета Суботица	24000 Суботица, Козарачка 2а
8.	Библиотека Медицинског факултета	21000 Нови Сад, Хајдук Вељкова 3
9.	Библиотека Педагошког факултета Сомбор	25000 Сомбор, Подгоричка 4
10.	Библиотека Пољопривредног факултета	21000 Нови Сад, Трг Доситеја Обрадовића 8
11.	Библиотека Правног факултета	21000 Нови Сад, Трг Доситеја Обрадовића 1
12.	Библиотеке Природно-математичког факултета	21000 Нови Сад, Трг Доситеја Обрадовића 2–4
13.	Библиотека Техничког факултета „Михајло Пупин“ Зрењанин	23000 Зрењанин, Буре Ђаковића б.б.
14.	Библиотека Технолошког факултета Нови Сад	21000 Нови Сад, Булевар Цара Лазара 1
15.	Библиотека Учитељског факултета на мађарском наставном језику Суботица	24000 Суботица, Штросмајерова 11

2. СЕДИШТЕ ЦЕНТРАЛНЕ БИБЛИОТЕКЕ

Од оснивања до 2008. године Централна библиотека имала је седиште на адреси Трг Доситеја Обрадовића 5, односно пословала је у оквиру куле Факултета техничких наука где је био смештен Ректорат Универзитета. На IV спрату била је канцеларија библиотекара, а читаоница је радила на III спрату у оквиру Свечане сале (након 15 часова, тј. по завршетку радног времена

запослених у Ректорату), где је био смештен већи део фонда. Од 2008. године на основу споразума који је ректорка проф. др Радмила Маринковић-Недучин потписала са представницима Студентског центра, Централна библиотека је пресељена на адресу Др Илије Ђуричића 3, односно у приземље Студентског дома „Слободан

Бајић”.² У две просторије биле су смештене канцеларија библиотекара и читаоница, а у трећу је усељен Центар за развој каријере Универзитета у Новом Саду. Због недостатка простора и недовољно адекватних ормана фонд није у целини пренет на нову адресу. Део фонда остао је у канцеларијама проректора на адреси Трг

Доситеја Обрадовића 5, те је услуживање корисника било компликованије у односу на рад на претходној адреси, али је са друге стране Централна библиотека постала видљивија и приступачнија, а променило се и радно време библиотекара и читаонице.

3. ФОРМИРАЊЕ И РАД ИНФО-ЦЕНТРА О ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

Трудом и залагањем тадашњег руководства и Канцеларије за међународну сарадњу Универзитета у Новом Саду 8. децембра 2008. године при Централној библиотеци отворен је Инфо-центар о Европској унији ради промоције учења о ЕУ, истраживања о њој, као и ради увећавања знања и подстицање свести о ЕУ. Пре свега Инфо-центар требало је да задовољи растуће потребе и академске заједнице и јавности за документима, истраживањима и информацијама о ЕУ, што је требало да се постигне прикупљањем званичних докумената ЕУ, организовањем предавања, радионица и стручних скупова. Рад са корисницима и библиотеке и Инфо-центра је од самог почетка

био бесплатан за све грађане и одвијао се свакодневно, док су се предавања и радионице организовале периодично. Информисање јавности о раду Централне библиотеке и Инфо-центра о ЕУ обављало се кроз личне контакте, путем електронске поште, преко средстава јавног информисања и објављивањем вести на веб-сајту Универзитета.

Као знак узајамног поштовања и рада на постизању заједничких циљева, представници ЕУ у Србији предложили су да се за Централну библиотеку набави опрема за коју библиотекари и управа Универзитета сматрају да су важни, а коју би финансирала Европска унија из Фонда за

² На основу Уговора о давању простора на коришћење бр. 04-136/2 од дана 30. марта 2006. године склопљеног између Установе Студентски центар Нови Сад, Др Симе Милошевића бр. 4, и Универзитета у Новом Саду, Трг Доситеја Обрадовића бр. 5, као и Уговора о заједничком коришћењу простора бр. 01-108/1 од дана 23. јануара 2007. године који је склопљен у Новом Саду између Универзитета у Новом Саду и Регионалног центра за

таленте Нови Сад, Илије Ђуричића 3, Универзитету у Новом Саду дате су на коришћење три просторије у приземљу објекта Студентски дом „Слободан Бајић”, Нови Сад, Др Илије Ђуричића 3, у крилу Б, а које је до тада користио Регионални центар за таленте Нови Сад. Сеоба Централне библиотеке Универзитета у Новом Саду била је одложена док се просторије нису привеле намени.

развој. Одлучено је да се набаве нови библиотечки ормари, који би били рађени наменски и у складу с постојећим библиотечким мобилијаром. Том приликом, израђено је 2 стола и 2 помоћна стола за библиотекарe, помоћни сто за штампач, 2 стола

за читаоницу и 14 ормана са бравом и застакљеним вратима. Будући да је и даље у Централној библиотеци само једна особа била запослена, фонд није стављан у отворен приступ због немогућности организације дежурства.

Слика 7, Свечаност поводом отварања Инфо-центра о Европској унији

Слика 7 (с лева на десно): Ивана Вујков, Њ.Е. амбасадор Жозеп Љоверас, др Милица Делевић, проф. др Радмила Маринковић-Недучин

Слика 8, Отварање Инфо-центра о Европској унији

Слика 8 (с лева на десно): др Мирјана Брковић, Њ.Е. амбасадор Жозеп Љоверас и проф. др Радмила Маринковић-Недучин

4. СЕОБА У ЦЕНТРАЛНУ ЗГРАДУ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ

Када је крајем 2013. године завршена изградња Централне зграде Универзитета у Новом Саду на адреси Др Зорана Ђинђића 1, Централна библиотека се преселила заједно са осталим запосленима на Универзитету. У новој згради Централна библиотека је добила могућност да се организује у складу са правилима која одавно постоје у библиотекарству, а која је Антонио Ђардуло протумачио на следећи начин:

Појавом штампе и њеним ширењем, на шта је утицао развој и већа приступачност тржишта хартије, повећао се број књига и библиотеке су се нашле пред новим проблемом: проблемом простора. (...) Леополдо дела Санта, предлаже функционалну поделу простора на три дела: део намењен изучавању, део намењен пословима библиотекара и део за библиотечке збирке (Ђардуло, 2005, стр. 37).

Део намењен изучавању је у нашем случају читаонички простор, део за послове библиотекара је канцеларија библиотекара, а део за библиотечке збирке у нашем случају је магацин Централне библиотеке. У договору са тадашњим ректором проф. др Мирославом Весковићем за канцеларију и читаоницу опредељене су две просторије у приземљу зграде величине од 106 m² (читаоница) и 59 m² (канцеларија), а магацин је смештен у једну просторију у сутерену зграде површине 71 m². Библиотекар је постао посредник између публикација и крајњег

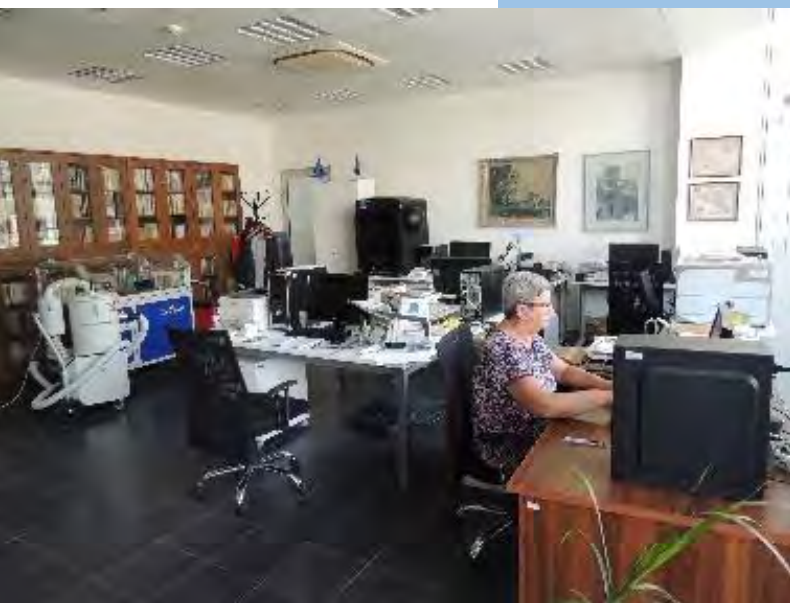
корисника, јер је читав фонд у затвореном приступу.

Преко пројекта IPA-NETIP набављена је потпуно нова опрема за рад. Консултације у вези са опремом обављене су са Гораном Влаховићем, тадашњим руководиоцем Одељења за заштиту публикација Библиотеке Матице српске као матичне институције. Горан Влаховић је унапред осмислио визију према којој би Централна библиотека била репрезентативна институција у којој се обавља превентивна заштита публикација помоћу опреме која је била наменски одабрана. Сврха набавке опреме преко IPA-NETIP пројекта била је да се обезбеде техничке могућности за заштиту штампаног материјала (књига, периодичних публикација, али и докумената из архиве) и да се он припреми за дигитализацију и према потребама и на захтев корисника да се дигитализује. Тиме би се утицало на квалитет образовања и истраживања у институцијама високог образовања, јер би појединачни примерци издања који постоје на Универзитету, као и на његовим факултетима, били доступни већем броју студената и истраживача, него кад је само штампано издање доступно. Планирано је да се примерци старих и ретких књига које се чувају у фондовима појединих факултета дигитализују и на тај начин се учине доступним јавности у резолуцији која потпуно задовољава тражене стандарде за дигитализацију такве врсте грађе.

Поступцима чишћења, превентивне заштите, паковања и дигитализације које би омогућила нова опрема, публикације би биле у далеко већој мери заштићене од пропадања него што је то до тада било могуће постићи на Универзитету у Новом Саду. Самом дигитализацијом били би испоштовани захтеви који произилазе из принципа друштва заснованог на знању и савременим методама учења, омогућило би се далеко већем броју читалаца коришћење публикација, њихова доступност би се мултипликовала, а све то би допринело развоју науке и економском развоју Србије. Сва опрема која би се набавила за Централну библиотеку била би коришћена за пружање услуга свим

факултетима и институтима у оквиру Универзитета у Новом Саду. Иста опрема могла би да задовољи потребе за дигитализацијом и неких институција из ширег окружења (на пример, било би могуће успоставити сарадњу са Градском библиотеком у Новом Саду и другим библиотекама, научним и образовним институцијама којима би се под повољним условима пружале услуге дигитализације њиховог фонда или архиве и слично).

За заштиту библиотечког и архивског материјала набављен је уређај којим је могуће уништити живе микроорганизме који се развијају на публикацијама и документима који се чувају у

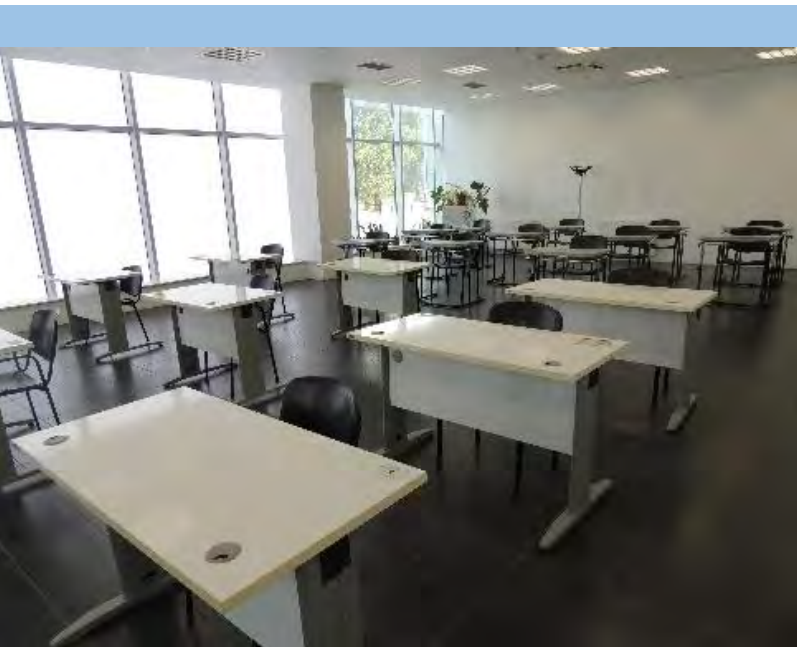

Слика 9 и Слика 10, Канцеларија Централне библиотеке

лошим условима. Процес се обавља у кратком временском року и без потребе да се ствара посебна лабораторија за заштиту културних добара. Након уништавања инсеката и других штеточина, предвиђено је да се публикације очисте од прашине и честица прљавштине аутоматским апаратом за чишћење. За дигитализацију је набављена роботизована камера која је првенствено дизајнирана за дигитализацију старих и ретких књига због помичног лежишта за књиге и бионичког прста којим би се књиге могле прелиставати током снимања. Уз овај скенер инсталирана су два рачунара – један за обављање послова у вези са

дигитализацијом публикација и један за обраду дигиталних снимака.

Када је књига примљена у библиотеку на њену унутрашњост ће се лепити радио-одашиљачи како би се олакшало проналажење књиге и спречило неовлашћено изношење књига из библиотеке. За то је набављена опрема и софтвер који прати систем радио-везе. Материјал који нема формат књиге, већ документа, биће скениран проточним скенером за обострано снимање. По завршетку рада на документу и када се изради дигитална копија, набављена је опрема за паковање документа како би био безбедно

Слика 11 и Слика 12, Канцеларија Централне библиотеке

Слика 13, Магазин Централне библиотеке

смештен у архивски простор. То је могуће урадити помоћу уређаја за израду картонских и пластичних кутија. Када се упакује документација или предмет који је дигитализован, потребно је проверити и пратити карактеристике окружења у које се смештају књиге. За то је набављен радио-систем који мери температуру и релативну влажност ваздуха у магацину Централне библиотеке и аутоматски се те вредности учитавају на рачунару библиотекара.

Надаље, уколико се оштети библиотечка грађа водом (поплава, подземне воде и сл.) до момента комплетне рестаурације примерка неопходно је сместити публикације у вакумиране кесе које штите хартију од даљег пропадања, те је набављен апарат за вакумирање. Уколико се појави потреба да се прочита или скенира

Слика 14, Опрема набављена за Централну библиотеку

микрофилм или микрофиш пронађено је решење и набављен је апарат за читање микрооблика, који може да скенира и штампа микроформе. Када се обаве све неопходне предрадње, односно када се очисте, сниме, по потреби упакују публикације, смештају се на полице у компакт смештају са електронским померањем. За те потребе је купљен такозвани покретни архивски систем смештаја какав већ постоји на нашем тржишту.

Након више година рада на опреми која је овде описана, преко пројекта TransToWork набављена је опрема која помаже особама са инвалидитетом да лакше и без оптерећења користе библиотечку грађу, чиме им се обезбеђује равноправан приступ изворима и универзитетском образовању.

5. СТРУКТУРА ПОСЛОВА У ЦЕНТРАЛНОЈ БИБЛИОТЕЦИ

Према постојећем законодавству, Централна библиотека обавља послове који су предвиђени за универзитетске библиотеке, а у које спадају: набавка и обрада публикација, обезбеђење електронског приступа базама података, организација предавања, радионица и

обука за библиотечке раднике, рад у библиотечким удружењима, рад на праћењу научних достигнућа академских радника, рад на Дигиталној библиотеци докторских дисертација, прикупљање књига за донације, информисање јавности и рад са корисницима.

5.1. Набавка публикација

На Универзитету у Новом Саду набавка публикација се обавља на следеће начине:

- **Куповина** књига и серијских публикација најчешће на захтев професора Универзитета у Новом Саду за потребе студената на последипломским студијама у оквиру Универзитетског центра за интердисциплинарне и мултидисциплинарне студије и истраживања – УЦИМСИ. Куповина се обавља у сарадњи са Одељењем за рачуноводство, уколико набавку одобре ректор или проректор за финансије. Ти наслови се финансирају средствима Универзитета. Други вид финансирања набавке књига је преко пројектних средстава. Укупно се у Централној библиотеци чува преко 1.400 таквих наслова.
- **Разменом** се, такође, прибавља мањи део публикација зато што Универзитет у Новом Саду нема систематичну издавачку

продукцију која би се редовно слала у размену. Разменом је прибављено 70-так наслова.

- Највећи део фонда прибављен је кроз **поклоне** од приватних лица или институција. Са донаторима се контактира прво писмено или усмено, дају се упутства о начину слања публикација, а по пријему публикација пише се захвалница поклонодавцу. На овај начин је набављено преко 26.500 наслова.
- Један од начина да се дође до веома квалитетних и актуелних публикација је поклоном од Министарства науке и технолошког развоја. Сваке године се након Сајма књига у Београду све књиге које су биле на штанду Министарства науке поклањају библиотеци неког од државних универзитета. Централна библиотека је током година примила више од 2.000 наслова на овај начин.

- На основу одлуке Сената, **обавезни примерак** за Централну библиотеку се прикупља од факултета који припадају Универзитету у Новом Саду. До сада је Централна библиотека примила око 2.000 ових наслова.
- Део публикација је **затечен** на Универзитету и за та издања се не зна на који начин су прибављена. Затечених књига има преко 1.800.
- У Централној библиотеци чувају се и **сопствена издања** Универзитета, као и збирка рукописа завршних радова одбрањених на Универзитету (дипломски-мастер, специјалистички, магистарски радови и докторске дисертације). Сопствених издања има преко 1.000.
- На Универзитет у Новом Саду стигло је током две деценије три **легата**. Претходни власници легата су два професора који су били запослени на Универзитету у Новом Саду – др Живота Шешић, некадашњи професор на Факултету техничких наука, и др Божидар Ковачек, некадашњи професор на Академији уметности и председник Матице српске. Трећи легат је примљен од невладине организације „Женске студије и истраживања” коју су основале професорице са Филозофског факултета у Новом Саду, а које су истовремено биле и предавачи на последипломском студијском програму

Родне студије на Универзитету у Новом Саду. У легату професора Шешића има око 2.000, у легату професора Ковачека има око 5.000, а у легату Женске студије и истраживања око 1.800 наслова.

Навешћемо кратке биографије легатора, јер сматрамо да је важно да остане писани траг о људима и институцијама које су значајно задужили Централну библиотеку, као и академску заједницу Универзитета у Новом Саду.

Слика 15, Проф. др Живота Шешић

Професор др Живота Шешић, био је професор на Факултету техничких наука у Новом Саду. Живео је и радио у Новом Саду до одласка у Отаву у Канади. Показао је интересовање и стекао значајно искуство у следећим областима: аеронаутика, астронаутика и истраживање

свемира; принципи и пракса системског инжењеринга; ефикасне анализе енергетских ресурса од извора до понора; аутомеханичарски и мехатронички системи; контролни системи: идентификација, развој, тестирање, осетљивост, оптимизација и дијагностика. На Факултету техничких наука Универзитета у Новом Саду биран је у доцента, ванредног и редовног професора, а пре тога је био гостујући доцент на Технолошком институту у Илиноису, Чикаго, САД. Имао је диплому инжењера за одржавање млазних авиона Југословенског ваздухопловства, био на међународној размени и стекао праксу у системима мерења у Немачкој, радио као механичар на одржавању система у компанији ПРЕТИС у Сарајеву. Био је члан више друштава, од којих су најзначајнија: Југословенско друштво универзитетских професора; Југословенско друштво за аеронаутику, астронаутику и истраживање свемира; Југословенско удружење аутомобилских инжењера; Југословенско друштво за мерење и контролу и Југословенско инжењерско друштво. Поред српског као матерњег језика, професор Шешић је говорио и немачки од 1952, руски од 1956, енглески од 1959, француски од 1968, а есперанто од 1975. године. Сва ова интересовања професора Шешића огледају се и у избору публикација које је као легат поклонио Централној библиотеци Универзитета у Новом Саду.

Слика 16, Проф. др Божидар Ковачек

Професор др Божидар Ковачек рођен је у Босанској (Козарској) Дубици, 1930, а преминуо у Новом Саду 2007. године. Основну школу похађао је у Босанском Новом (1936–1938, 1939–1940) и у Суботици (1938–1939), а гимназију у Новом Саду (1940–1949). Филозофски факултет (Група за југословенске књижевности) завршио је у Београду (1949–1954). Докторирао је с тезом о Јовану Ђорђевићу на Филозофском факултету у Новом Саду (1963). На истом Факултету радио је као библиотекар (1955–1957), затим као асистент (1957–1963), доцент (1963–1970), ванредни професор (1970). Предавао је народну књижевност и општи курс историје југословенских књижевности до XX века. Био је управник Библиотеке Матице српске (1970–1975). Биран је за редовног професора и декана (1976–1981) Академије уметности у Новом Саду. На

Академији уметности предавао је историју драмске књижевности и позоришта. Научне области су му историја српске књижевности и културе (посебно позоришта) XVIII и XIX века. Бавио се и компаративистиком. Одржао је два курса на Високој школи у Печују о Јовану Јовановићу Змају и српском позоришту у XIX веку, а као гост предавао је на факултетима у Београду, Сегедину, Софији, Пловдиву, Вроцлаву, Познању и Берлину. Божидар Ковачек обављао је дуго година волонтерски рад у Матици српској као члан сарадник од 1963, члан Управног одбора од 1969, Извршног одбора од 1971, секретар Одељења за књижевност и језик 1974–1983, председник Темишварског одбора до 1999, члан Уређивачког одбора Српског биографског речника као и уредник струке задужен за историју драме и позоришта. Био је потпредседник Матице српске 1982–1999, потом доживотни председник. Био је оснивач и главни уредник Матичиног научног часописа *Зборник за сценске уметности и музику*. Између осталих бројних активности, био је председник Управног одбора Стеријиног позорја и потпредседник Скупштине Вукове задужбине. Објавио је 19 књига и радове у четрдесетак публикација, листова и часописа.

Слика 17. Предаја легата „Женске студије и истраживања”

Слика 17 (с лева на десно): проф. др Свенка Савић, др Мирјана Брковић, проф. др Дубравка Валић-Недељковић и проф. др Слободанка Марковић

Удружење „Женске студије и истраживања” (ЖСИ) је нестраначко, самостално удружење које проучава, истражује, унапређује и побољшава друштвени положај жена. Председница Удружења је професорка емерита Свенка Савић. Удружење „Женске студије и истраживања” (ЖСИ) у Новом Саду активно је од 1997. године, а основано је као високошколски образовни програм о женама и за жене (и мушкарце), у оквиру редовног образовања на Универзитету у Новом Саду у оквиру АЦИМСИ Центра за родне студије. Интердисциплинарни и мултидисциплинарни програм Родне студије активно је уписивао последипломце од школске 2004/2005. године до 31. јануара 2020. У ЖСИ се око 1000 жена образовало у двогодишњем

програму, а 150 жена и три мушкарца добило је сертификате. Образовни програм само је један део активности у Удружењу Женске студије и истраживања. Оно што их разликује од осталих студија у земљи јесте истраживачки рад на пројектима као што су: *Животне приче жена у Војводини, Феминистичка теологија, Језик и род*, а један од новијих је *Шта жене од 65+ (не)могу у Србији данас? Прилог истраживању пошенијала старијих жена и њихове дискриминације*. Део рада на пројекту *Знамените жене Новог Сада* искоришћен је за многе појединачне активности. Резултати пројеката су штампани у облику књига којих има преко 50.

5.2. Обрада публикација

Каталогизација је један од најважнијих послова у оквиру библиотечко-информационе делатности. Овај систем библиографског описа и организовања публикација и информација изискује истинско библиотечко знање, искуство, преданост и истрајност, о чему сведочи и овај запис:

„Шта може бити лакше (кажу они који не разумеју) кад сте већ видели насловне стране,

него да запишете наслове?” Али ови људи без искуства, за које је пописивање оно мало њихових приватних књига пријатан задатак за недељу или две, немају појма о тешкоћама које се појављују, нити схватају како се пажљиво мора испитати свака књига када библиотека броји хиљаде томова. У огромном напору, који исцрпљује и тело и душу, при уврштавању у алфabetски каталог многобројних књига сакупљених са свих страна света, постоји мноштво замршених и тешких проблема који муче ум (Petree, 1936, цитирано у Svenonijus, 2007, str. 28).³

Књиге које ће постати саставни део фонда Централне библиотеке, **печатирају се и инвентаришу**, тако да постоје инвентарне књиге за четири врсте публикација које се чувају у Централној библиотеци, а то су инвентарне књиге: монографских публикација, серијских публикација, завршних радова и електронских носача. На самом почетку стварања Централне библиотеке, као законска обавеза вођене су руком инвентарне књиге за монографске и инвентарне књиге за серијске публикације. Касније се прешло на креирање електронских инвентарних књига које омогућава софтвер БИСИС:

³ Илејн Свенонијус цитира према: Petree, Julia. (1936). „The Development of Authorship Entry and the Formation of Authorship Rules as Found in the Anglo-American Code.” *Library Quarterly* 6: 270–290. Preštampano U:

Foundations of Cataloging: A Source Book, priredili Michael Carpenter i Elaine Svenonius, 172–189. Littleton, Colo.: Libraries Unlimited, 1985.

ИНВЕНТАРНИ ЛИСТ ЗА МОНОГРАФСKE ПУБЛИКАЦИЈЕ

Инвентарни број	Назив дела	Аутор	Година издања	Број страна
1	...	...	...	...
2	...	...	...	...
3	...	...	...	...
4	...	...	...	...
5	...	...	...	...
6	...	...	...	...
7	...	...	...	...
8	...	...	...	...
9	...	...	...	...
10	...	...	...	...
11	...	...	...	...

ПРЕГЛЕД ТАБЕЛА

Инвентарни број	Назив дела	Аутор	Година издања	Број страна
1	...	...	...	...
2	...	...	...	...
3	...	...	...	...
4	...	...	...	...
5	...	...	...	...
6	...	...	...	...
7	...	...	...	...
8	...	...	...	...
9	...	...	...	...
10	...	...	...	...
11	...	...	...	...

Слика 18, Прва, рукописна инвентарна књига за монографске публикације

ИНВЕНТАРНИ ЛИСТ ЗА СЕРИЈСКЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ

Инвентарни број	Назив дела	Аутор	Година издања	Број страна
1	...	...	...	...
2	...	...	...	...
3	...	...	...	...
4	...	...	...	...
5	...	...	...	...
6	...	...	...	...
7	...	...	...	...
8	...	...	...	...
9	...	...	...	...
10	...	...	...	...
11	...	...	...	...

ПРЕГЛЕД ТАБЕЛА

Инвентарни број	Назив дела	Аутор	Година издања	Број страна
1	...	...	...	...
2	...	...	...	...
3	...	...	...	...
4	...	...	...	...
5	...	...	...	...
6	...	...	...	...
7	...	...	...	...
8	...	...	...	...
9	...	...	...	...
10	...	...	...	...
11	...	...	...	...

Слика 19, Прва, рукописна инвентарна књига за серијске публикације

Централна библиотека Универзитета у Новом Саду практично од свог оснивања до данас користи библиотечки софтвер БИСИС. На самом почетку рада библиотеке uveden је систем БИСИС.3.0, док је данас у употреби БИСИС.4.0. Софтвер је развио тим информатичких стручњака којим су руководили проф. др Душан Сурла са Департмана за математику и информатику Природно-математичког факултета и проф. др Зора Коњовић са Департмана за рачунарство и аутоматику Факултета техничких наука. Развојни тим БИСИС-а креирао је софтвер који омогућава унос библиографског описа, онлајн претраживање, као и софтвер за циркулацију публикација. Поред библиографског описа, БИСИС софтвер омогућава и креирање електронских инвентарних књига, као и билтена приновљених публикација. Различити бројачи и статистички извештаји омогућавају лако и брзо проналажење информација о фонду Централне библиотеке.

Пошто се књиге разврстају по збиркама у којима ће се чувати, ради се **каталогизација**. Опис монографских публикација, као и завршних радова уносе се у електронски каталог према Међународном стандарду за монографске публикације (ISBD-M). Серијске публикације обрађују се по Међународном стандарду за опис серијских публикација (ISBD-S). Завршни радови који се чувају у електронском облику у Дигиталној библиотеци докторских дисертација одбрањених на Универзитету у Новом Саду су претраживи преко [линка](#) на веб-сајту Универзитета у Новом Саду.

Из електронског каталога до сада штампани су само поједини делови за потребе информисања дародавца о књигама које су приспеле у Централну библиотеку, за потребе пројектне администрације како би се правдала средства утрошена на набавку публикација, као и за потребе израде каталога изложби. До сада није израђен ниједан штампани каталог свих публикација, јер није урађена ревизија каталошких уноса. Све публикације **претраживе** су преко електронског каталога који је јавно доступан од момента уноса описа. [Линк](#) до електронског каталога налази се на сајту Централне библиотеке у оквиру веб-странице Универзитета у Новом Саду.

5.3. Електронски приступ базама података

Електронски приступ до страних часописа, књига и до база података обезбеђује

Конзорцијум библиотека Србије за обједињену набавку – [КоБСОН](#) у сарадњи са Министарством науке и заштите животне средине Републике Србије. Са КоБСОН-ом Централна библиотека Универзитета има одличну сарадњу. Уколико се појави неки нови сервис или нова база у претплати, корисници Централне библиотеке се о тој новини информишу. Обично се организује предавање о новим могућностима претраживања које држе предавачи, најчешће, запослени у Конзорцијуму или су то представници различитих компанија из иностранства. Представници компанија из иностранства комуницирају са библиотекарима користећи мејлове, телефонске позиве, а повремено и уживо, те путем вебинара и радионица уживо или путем веба. О новостима се писмено обавештавају све библиотеке и библиотекари на Универзитету у Новом Саду, неретко и библиотекари Библиотеке Матице српске. За запослене на Универзитету се обавештење о предавању, посети или бесплатном пробном приступу објављује на веб-сајту у рубрици [Вести](#) из Централне библиотеке.

5.4. Рад у библиотечким удружењима

Централна библиотека Универзитета у Новом Саду је члан библиотечких асоцијација – Заједнице библиотека универзитета у Србији и Библиотекарског друштва Србије. Обе асоцијације су у протеклом периоду знатно унапредиле свој рад и показале се спремним да се укључе у савремене библиотечке токове. Заједница библиотека универзитета Србије је

организација која у свом чланству има представнике не само библиотечких радника, већ и наставног кадра са различитих универзитета. Смисао овог повезивања је приближавање високошколских библиотека корисницима и покушај да се кроз заједнички рад и залагање дође до најбољих решења на обострану корист.

С друге стране, Библиотекарско друштво Србије (БДС) је најмасовнија библиотечка асоцијација у Србији и пуноправни је члан неколико светских и европских удружења, као што су IFLA – International Federation of Library Associations and Institutions и EBLIDA – European Bureau of Library, Information and Documentation Associations, сарадник је бројних националних и регионалних удружења која се баве питањима библиотечко-информационе делатности. Поседује богато искуство из пројектних активности са Министарством културе Републике Србије, IFLA, EBLIDA, eIFL, Creative Europe program (EC), E-ROUTES итд. То је од изузетног значаја за библиотекаре из Србије јер на овај начин добијају прилику да постану равноправни чланови комитета ових организација, а тиме и да директно утичу на одлуке које ће се тамо доносити.

Након успешне организације Конференције о електронским тезама и дисертацијама 2023. године – ETD 2023 у сарадњи са представницима Факултета техничких наука, Централна библиотека постала је видљива и на овом подручју. Крајем исте године др

Мирјана Брковић, секретар универзитетске библиотеке – управница Централне библиотеке Универзитета у Новом Саду, постала је члан [Борда директора](#) Мреже дигиталних библиотека теза и дисертација (The Networked Digital Library of Theses and Dissertations – [NDLTD](#)) за период 2023–2025. Поред активног учешћа на састанцима, управница Централне библиотеке рецензира радове који ће бити презентовани на ETD конференцијама.

Захваљујући уласку Универзитета у Новом Саду у Европску универзитетску алијансу за глобално здравље EUGLOH 2.0 – [European Alliance for Global Health](#) (EUGLOH 2.0) 2023. године, Централна библиотека Универзитета у Новом Саду постала је део FOR EU LIB group – мреже библиотека европских универзитетских алијанси. Мрежа FOR EU LIB group подстиче видљивост и препознатљивост библиотека у европском систему образовања. Састанцима са представницима водећих универзитетских библиотека Европе присуствује др Ивана Иконић. Сусрети се организују онлајн и представљају изузетну прилику да библиотекари размене знање, искуство и најбољу праксу стечену у областима отворене науке, информатичке писмености, дигиталних ресурса и алата, пројеката у оквиру библиотечко-информационе делатности.

5.5. Рад на Дигиталној библиотеци докторских дисертација

Рад на Дигиталној библиотеци магистарских и докторских дисертација (DIGLIB) који је започео почетком 2000-тих година је обустављен, јер сервер који је требало да прими податке није био доступан. Сенат Универзитета у Новом Саду је средином 2005. године донео одлуку да се преко веб-сајта Универзитета постављају на **увид јавности електронске верзије докторских дисертација** на рок од месец дана пре одбране. Табела у којој су биле објављене докторске дисертације у .pdf формату садржала је основне податке о дисертацији и комплетну дисертацију. Након 30 дана дисертације су се са сајта скидале и нарезивале на компакт диск како би се трајно чувале у Централној библиотеци Универзитета у Новом Саду.

Из Закључка са 7. седнице Сената УНС одржане 7. марта 2013. године, као тачка 20, разматрана је иницијатива Развојног центра јавног електронског сервиса за претраживање и коришћење докторских дисертација одбрањених на Универзитету у Новом Саду – CRIS UNS-а. Иницијатива коју су чланови Сената прихватили састојала се од следећих предлога:

1. Сенат Универзитета у Новом Саду треба да обавезе студентске службе за докторске студије или одговарајуће службе на факултетима да од 01. јануара

2013. године надаље уносе кључну документацију и податке за промоцију доктора наука преко софтверског система CRIS UNS.

2. Сенат треба да одобри да процедура потписивања *Изјаве докторанда о коришћењу докторске дисертације у електронском формату* буде услов да се електронска верзија доктората стави на увид јавности преко веб-сајта УНС. Студентске службе за докторске студије или одговарајуће службе на факултетима треба обавезати да две верзије *Изјаве докторанда о коришћењу докторске дисертације у електронском формату* понуде на потписивање сваком будућем доктору наука у моменту када предаје електронску докторску дисертацију, односно докторски уметнички пројекат на увид јавности од месец дана. Потписана изјава се прилаже уз остала документа у фасциклу докторанда. Обрасце *Изјава...* треба да усвоји Сенат.
3. Сенат треба да одобри потписивање *Изјаве доктора наука о коришћењу докторске дисертације у електронском формату* за докторе наука који су већ одбранили докторат, а Универзитет у Новом Саду у сарадњи са Развојним центром CRIS UNS да организује поступак потписивања ове *Изјаве*.

Централна библиотека била је укључена у израду образаца које је требало да потпишу докторанди пре објављивања дисертација на сајту. Према наводима Брковић и сарадника (2022), Дигитална библиотека докторских дисертација отворена је децембра 2013. године, а Центар за информационе технологије Универзитета у Новом Саду обавестио је све факултете и Централну библиотеку о промени у процедурама за објављивање докторских дисертација. Факултети су од тог момента обавезани да користе софтвер Дигиталне библиотеке. Кандидати нису могли наставити са процедуром уколико њихова дисертација није унета у систем.

Након две године на 4. седници Сената Универзитета одржаној 22. децембра 2015. године у оквиру тачке 26 декани су обавештени о неопходним формалним изменама у систему уноса докторских дисертација у Дигиталну библиотеку докторских дисертација одбрањених на Универзитету у Новом Саду како би се процедура ускладила са изменама у Закону о високом образовању. Тим изменама је омогућено да дисертације буду спремне за аутоматски пренос у Национални репозиторијум докторских дисертација одбрањених у Србији – [НаРДyC](#), као и у друге европске и светске базе података. Међу европским порталима истичемо [DART Europe](#), а међу светским базама свакако је најбоља сарадња остварена са NDLTD-ом.

5.6. Прикупљање публикација за донације

Повремено се за библиотеке које имају потребу за увећањем фонда у Централној библиотеци прикупљају књиге и друге публикације, пакују се и уз спискове поклоњене грађе шаљу у виду **донације**. У претходне две деценије књиге су прикупљане и дониране библиотекама у Србији у Обреновцу, у Бујановцу и за Библиотеку Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици; у Црној Гори библиотекама у Никшићу; у Републици Српској библиотекама у Мркоњић Граду и Хан Пијеску; у Аустралији за библиотеку у Мелбурну; у Русији за Нижњи Новгород итд.

5.7. Информисање јавности

Информисање јавности обавља се преко средстава јавног информисања када је нешто веома важно и тиче се најшире јавности, преко веб-сајта Универзитета када се ради о редовним активностима Централне библиотека, а кратким објавама на огласној табли Универзитета уколико се вест тиче уже публике. На веб-сајту постоји на трећем нивоу страница [о раду Централне библиотеке](#) која садржи основне информације о историјату библиотеке, о њеним активностима, као и информације о начинима претраживања фонда Централне библиотеке и других база података. Такође, активна је и [Фејсбук страница](#) преко које се промовишу догађаји који се одржавају у Централној библиотеци и пружају

неопходне информације студентима и другим корисницима Централне библиотеке.

5.8. Рад са корисницима

Рад са корисницима одвија се свакодневно у Централној библиотеци Универзитета у Новом Саду. Кориснике чине учлањени студенти, професори и други предавачи, библиотекари и запослени на Универзитету, односно на факултетима и институтима Универзитета у Новом Саду. Ово могу бити редовни чланови Универзитета, али и студенти, професори и запослени на размени. Најмању групу чланства чине почасни чланови Централне библиотеке, односно професори у пензији, као и професори емеритуси и емерите. Чланови библиотеке нису малобројни, али могуће је повећати овај број бољим информисањем

корисника о постојању библиотеке, а и сталним радом на освежавању фонда библиотеке новим насловима. Сваки корисник који се учлани у Централну библиотеку има право да изнесе књиге на месец дана, док се периодичне публикације и рукописи дисертација не износе. За кориснике се израђују папирне копије до 10 страница, а путем електронске поште шаљу се чланци који су корисницима потребни за семинарске или завршне радове или за испит, уколико их Централна библиотека поседује. На захтев корисника претражују се базе података доступне преко КоБСОН-а. Корисници имају приступ интернету у читаоници Централне библиотеке у периоду када је отворена, те користе рачунаре који су им на располагању или у самој Централној библиотци или користе своје преносне рачунаре и тако излазе на интернет.

6. ОРГАНИЗАЦИЈА ПРЕДАВАЊА, РАДИОНИЦА И ОБУКА У ЦЕНТРАЛНОЈ БИБЛИОТЕЦИ

У монографији *Библиотеке – чланице Заједнице библиотека универзитета у Србији* ауторке Вера Ц. Петровић, Маја Р. Ђорђевић и Марија И. Булатовић помињу Централну библиотеку Универзитета у Новом Саду на стр. 127, дајући тачну адресу на којој институција

послује. Такође, у монографији се цитира и предлог Стандарда за високошколске и универзитетске библиотеке који је предложен 26.01.2012. године и у којем стоји следеће у члану 15:

Библиотека треба да пружа различите услуге које подржавају образовне и истраживачке активности институције – оснивача. Библиотечке услуге треба да подстичу ефикасно коришћење расположивих ресурса, и о

пруженим услугама се води уредна статистика. Део услуга је и пружање информационих услуга и информационо описмењавање корисника, студената, младих истраживача и свих грађана који желе да се професионално усавршавају (Петровић и др., 2015, стр. 100).

Даље, то је у сагласности и са ставом Жоел и Жан-Луј Милера (2006) да се у XXI веку улога библиотекара свакодневно мења и стога

постоји потреба за целоживотним учењем и стручним усавршавањем:

Посао библиотекара се развија у правцу управљања приливом информација, као и знања где и како, физички или виртуелно, локализовати носиоца информације. Библиотекар треба да зна да пронађе податке, да познаје изворе информација, како би одговорио на постављена питања у часу када се она постављају. Стварање колекција остаје и даље неопходно из разлога културне баштине, или да би се створио фонд примарних докумената. Није све постало дигиталном, нити ће икада постати. Али ће овај посао тражити сарадњу између различитих организама (Miler i Miler, 2006, str. 17–18).

У Централној библиотеци годинама се организују различита **предавања и радионице** које служе за стручно усавршавање, пре свега библиотекара, али и студената и других запослених на Универзитету у Новом Саду. Циљ стручног обучавања библиотекара усмерен је на побољшање њиховог рада са корисницима и како би се осавременила њихова сазнања о струци. Оваквих предавања је било више, а прво је било предавање Ксеније Минчић-Обрадовић која је презентovala Библиотеку Окландског универзитета 9. јула 2004. године. Након успешно организованог првог предавања, уследило је још преко 40 предавања и радионица.

У табели 2 у наставку даћемо преглед предавања, радионица и обука које су организоване у Централној библиотеци или у сарадњи са другим институцијама, најчешће са другим библиотекама. Навешћемо и место на којем су се предавања или радионице одржавале, јер се и то мењало током две деценије постојања Централне библиотеке. Мењала се и форма позивница, у складу са тим да ли је саорганизатор желео да истакне своју улогу на догађају. Такође, показаћемо кроз низ фотографија да је интересовање за поједина предавања било заиста велико.

Табела 2, Предавања, радионице и обуке у Централној библиотеци

РЕД. БР.	ПРЕДАВАЧ	МЕСТО	ДАТУМ
1.	Предавање Ксеније Минчић-Обрадовић <i>Библиотека Окландској универзитету</i>	Централна библиотека Универзитета у Новом Саду, Трг Доситеја Обрадовића 5, Нови Сад	09.07.2004.
2.	Предавање Растиславе Мирковић <i>Bowker – bibliografske baze podataka</i>	Универзитет у Новом Саду, Трг Доситеја Обрадовића 5, Нови Сад	27.10.2004.
3.	Презентација Растиславе Мирковић из компаније <i>Bowker</i>	Свечана сала Факултета техничких наука, Трг Доситеја Обрадовића 6, Нови Сад	11.11.2004.
4.	Предавање Радмиле Дабановић <i>Америчка искуства</i>	Правни факултет, Трг Доситеја Обрадовића 1, Нови Сад	16.11.2004.
5.	Предавање Владимира Вајнштајна <i>Unicode – подршка вишејезичним подацима</i>	Централна библиотека Универзитета у Новом Саду, Трг Доситеја Обрадовића 5, Нови Сад	21.04.2005.
6.	Предавање Ксеније Минчић Обрадовић <i>Електронске књиге – искуства Библиотеке Окландској универзитету</i>	Департман за математику и информатику Природно-математичког факултета, Трг Доситеја Обрадовића 4, Нови Сад	29.09.2005.
7.	Предавање Биљане Косановић <i>Доступност научних информација у Србији</i>	Централна библиотека Универзитета у Новом Саду, Трг Доситеја Обрадовића 5, Нови Сад	25.10.2005.
8.	Радни састанак са Арендом Кистером (Arend Küster), представником групе издавача научне литературе из области физике	Департман за математику и информатику и Департман за физику Природно-математичког факултета, Трг Доситеја Обрадовића 4, Нови Сад	24.11.2005.

9.	Предавање Стива Смита (Steve Smith) <i>Како користити Емералд у пуној снази и моћности објављивања у Емералд часописима</i>	Централна библиотека Универзитета у Новом Саду, Трг Доситеја Обрадовића 5, Нови Сад	14.03.2006.
10.	Радионица Радмиле Дабановић <i>Како се пише и гржи презентација – користећи PowerPoint, 1. geo</i>	Правни факултет Нови Сад, Трг Доситеја Обрадовића 1, Нови Сад	16.05.2006. и 17.05.2006.
11.	Предавање Кристофера Муравског (Kristofer Murawski) из компаније <i>Blackwell Book Services</i>	Департман за математику и информатику Природно-математичког факултета, Трг Доситеја Обрадовића 4, Нови Сад	18.10.2006.
12.	Презентација Јана Амороуа (Yann Amoureaux) о сервисима Института за физику, Бристол, <i>Преображавање страних научних часописа из области физике</i>	Департман за физику Природно-математичког факултета, Трг Доситеја Обрадовића 4, Нови Сад	10.05.2007.
13.	Радионица Радмиле Дабановић <i>Како се пише и гржи презентација – користећи PowerPoint. 2. geo</i>	Правни факултет Нови Сад, Трг Доситеја Обрадовића 1, Нови Сад	26.06.2007. и 29.06.2007.
14.	Презентација Еве Клорек (Ewa Klorek) – <i>Prezentacija ProQuest servisa</i>	Централна библиотека и Центар за развој каријере, Др Илије Ђуричића 3, Нови Сад	09.10.2008.
15.	Презентација <i>Библиотечкој софтверској системам BISIS v. 4.0</i>	Универзитет у Новом Саду, Трг Доситеја Обрадовића 5, Нови Сад	23.12.2008.
16.	<i>Европа у Војводини – Инфо дани о програмима Европске уније</i> , предавачи Ивана Дулић-Марковић и Мирјана Ножић	Правни факултет, Трг Доситеја Обрадовића 1, Нови Сад	06.02.2009.

Презентација Јана Амороуа

Предавање Линде Ташбух

17.	Предавање <i>Искусства у сировођењу пројеката прекограничне сарадње – Суседски програми ЕУ</i> , предавачи Ивана Дулић-Марковић и Бојана Милићевић	Факултет техничких наука, Трг Доситеја Обрадовића 6, Нови Сад	10.02.2009.
18.	Предавање Линде Ташбух (Linde Tachbook) <i>American Library Association in general with examples of Law Library Association of University of Pittsburgh Library</i>	Правни факултет, Трг Доситеја Обрадовића 1, Нови Сад	18.03.2009.
19.	Предавање др Владимира Медовића <i>Споразум о стабилизацији и придруживању потписан између Републике Србије и европских заједница</i>	Универзитет у Новом Саду, Трг Доситеја Обрадовића 5, Нови Сад	01.04.2009.
20.	Презентација Давида Хоркија (David Horky) <i>Novine u Web of Science i ISI Web of Knowledge bazama podataka</i>	Универзитет у Новом Саду, Трг Доситеја Обрадовића 5, Нови Сад	17.11.2009.

Предавање др Владимира Медовића

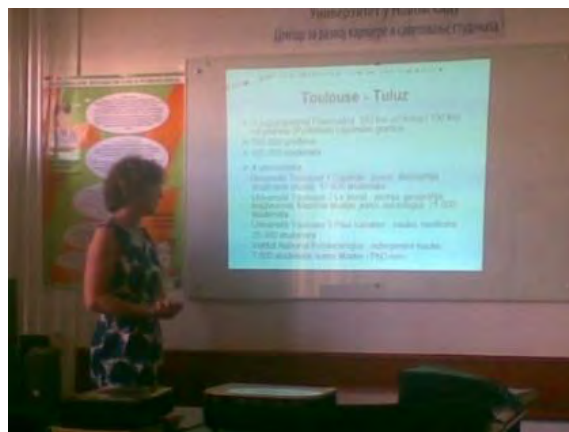

Предавање Гвендолин Џ. Александер

21.	Трибина поводом <i>Nedelje Otvorenog pristupa – Open Access Day</i>	Централна библиотека и Центар за развој каријере, Др Илије Ђуричића 3, Нови Сад	18.11.2009.
22.	Предавање Гвендолин Џ. Александер (Gwendolyn J. Alexander) <i>Library Education in the U.S. / Information Literacy</i>	Централна библиотека и Центар за развој каријере, Др Илије Ђуричића 3, Нови Сад	28.09.2010.
23.	Предавање Роџера Брисона (Roger Brisson) <i>Metadata Services</i>	Правни факултет, Трг Доситеја Обрадовића 1, Нови Сад	03.10.2011.
24.	Предавање Павела Синека (Pavel Synek) <i>How to search in EBSCO databases</i>	Централна библиотека и Центар за развој каријере, Др Илије Ђуричића 3, Нови Сад	22.11.2011.
25.	Предавање Војислава Миловановића <i>Промоција нових сервиса Thomson Reuters-a</i>	Централна библиотека и Центар за развој каријере, Др Илије Ђуричића 3, Нови Сад	15.05.2012.

Предавање Роџера Брисона

Предавање Сандрине Малото

26.	Радни састанак Секције за високошколске библиотекаре БДС-а и предавање Мирјане Брковић, Гордане Рудић и Весне Укропине <i>Нови трендови у каталогизацији</i>	Филозофски факултет, Др Зорана Ђинђића 2, Нови Сад	22.06.2012.
27.	Предавање Сандрине Малото (Sandrine Malotau) <i>О библиотекама у Тулузу (Научној библиотеци, Правној библиотеци и Библиотеци Хемијског института)</i>	Централна библиотека и Центар за развој каријере, Др Илије Ђуричића 3, Нови Сад	31.07.2012.
28.	Међународна научна конференција <i>Дигиталне библиотеке и дигитални архиви</i> , одржана на Филолошком факултету Универзитета у Београду и на Универзитету у Новом Саду	Универзитет у Новом Саду, Др Зорана Ђинђића 1, Нови Сад	08.04.2014.
29.	Радионица <i>Elsevier Library Connect</i> , организована у оквиру <i>Elsevier Road Show</i> програма	Универзитет у Новом Саду, Др Зорана Ђинђића 1, Нови Сад	21.10.2014.

30.	Позивница на дводелно предавање Павела Синека (Pavel Synek) 1. Презентација EBSCO сервиса PlumX и 2. Тренинг претраживања и манипулисања е-књигама под насловом <i>Efektivno istraživanje i učenje u EBSCO bazama naučne literature</i>	Универзитет у Новом Саду, Др Зорана Ђинђића 1, Нови Сад	10.12.2014.
31.	Радионица <i>Biblioteka EU (EU BOOKSHOP) i Europeana</i>	Читаоница Централне библиотеке, Универзитет у Новом Саду, Др Зорана Ђинђића 1, Нови Сад	15.02.2015.
32.	Семинар <i>Библиотеке као кључни извор квалитетних информација о Европској унији</i>	Универзитет у Новом Саду, Др Зорана Ђинђића 1, Нови Сад	11.09.2015.
33.	Радионица <i>Effective research and learning in the EBSCO databases of scientific literature</i>	Универзитет у Новом Саду, Др Зорана Ђинђића 1, Нови Сад	08.12.2015.

Радионица *Biblioteka EU (EU BOOKSHOP) i Europeana*

Семинар *Библиотеке као кључни извор квалитетних информација о Европској унији*

Семинар о научној комуникацији и научним информацијама

Предавање Мартина Колмана

34.	Обука студената докторских студија	Универзитет у Новом Саду, Др Зорана Ђинђића 1, Нови Сад	22.03.2016.
35.	Семинар о научној комуникацији и научним информацијама – представљање издања Центра за промоцију науке	Универзитет у Новом Саду, Др Зорана Ђинђића 1, Нови Сад	24.02.2017.
36.	Предавање О EBSCO информационим сервисима	Универзитет у Новом Саду, Др Зорана Ђинђића 1, Нови Сад	25.05.2017.
37.	Предавање Катарине Гаца (Katarzyna Z. Gaca) <i>Scopus and ScienceDirect: accessing and evaluating the world-class research & How to write a good scientific article?</i>	Универзитет у Новом Саду, Др Зорана Ђинђића 1, Нови Сад	10.10.2017.
38.	Предавање Милице Шевкушић <i>Профил истраживача</i>	Универзитет у Новом Саду, Др Зорана Ђинђића 1, Нови Сад	09.11.2017.

Предавање Нааме Шик

Предавање Павела Милашевића

39.	Предавање Мартина Колмана <i>Представљање две нове колекције: American Antiquarian Archives Databases и Audiobook Collection EBSCOhost</i>	Универзитет у Новом Саду, Др Зорана Ђинђића 1, Нови Сад	18.04.2018.
40.	Предавање Нааме Шик (Dr Naama Shik) <i>Јеврејке у логору Аушвиц, Биркенау и Главни изазови у онлајн образовању о холокаусту</i>	Универзитет у Новом Саду, Др Зорана Ђинђића 1, Нови Сад	24.04.2018.
41.	Предавање Павела Милашевића (Pavel Milasevic) <i>ScienceDirect eBooks Discoverability Empowering Usage</i>	Универзитет у Новом Саду, Др Зорана Ђинђића 1, Нови Сад	12.06.2018.
42.	Предавање о новим производима ИОР групе издавача одржала је Франческа Бразорото (Francesca Brazzorotto)	Универзитет у Новом Саду, Др Зорана Ђинђића 1, Нови Сад	09.05.2019.

43.	Предавање Робина Јохансона (Robin Johansson), <i>Преглед нових електронских насловних извора у области здравља</i>	Универзитет у Новом Саду, Др Зорана Ђинђића 1, Нови Сад	22.10.2022.
44.	Предавање Каролине Подлуцке (Karolina Podlouská) <i>Нове EBSCO базе – презентација и шреини</i>	Универзитет у Новом Саду, Др Зорана Ђинђића 1, Нови Сад	15.12.2022.

Радионица *Elsevier Library Connect*

Предавање Милице Шевкушић

Предавање Франческе Бразорото

Значајна активност одвијала се 25. октобра 2005. године када је одржан састанак којем је присуствовало 24 представника Универзитета у Новом Саду, Бранислава Аврамовић и Иванка Клајн из Библиотеке Матице српске из Новог Сада и мр Биљана Косановић из Народне библиотеке Србије из Београда. Биљана Косановић је представила нове могућности које пружа [КоБСОН](#) и постигнут је договор да месец новембар буде *МЕСЕЦ КоБСОН-а У НОВОМ САДУ*. Организована су предавања о коришћењу стране литературе помоћу КоБСОН-а на факултетима Универзитета у Новом Саду. Предавачи по факултетима су биле Бранислава Аврамовић, Иванка Клајн и Мирјана Брковић. У два наврата радионицу за библиотекарке одржала је мр Радмила Дабановић у вези са припремом и држањем презентација и са радом у PowerPoint програму. Организатор су биле Библиотека Правног факултета и Централна библиотека Универзитета у Новом Саду, док је спонзор била организација Амерички савет за међународно образовање (American Councils for International Education).

Такође, из табеле је јасно да су већину предавања одржали представници из разних организација, издавачких предузећа и компанија, међу којима се истичу Ebsco, Elsevier, ProQuest, ScienceDirect, Scopus, Wolters Kluwer итд. Различити представници су током две деценије долазили да академској јавности, најчешће преко библиотекара, представе и промовишу нове

производе који су повезани са учењем, знањем и наставом, да са нама поделе информације битне за студенте, наставнике, али и библиотекаре као битне карике у размени тих знања и вештина.

У оквиру Међународне конференције *Дигиталне библиотеке и дигитални архиви*, 8. априла 2014. године, организована је и изложба у холу Централне зграде Универзитета у Новом Саду са пратећим програмом. Организатори конференције били су Филолошки факултет из Београда и Централна библиотека Универзитета у Новом Саду, а изложбу је организовао Културни центар Новог Сада у сарадњи са Градском библиотеком Новог Сада и Америчким кутком из Новог Сада.

Библиотекари који су током две деценије долазили у Централну библиотеку преко програма размене редовно су држали предавања и презентације о сопственом раду и активностима својих библиотека. Таквих предавања је било пуно – држале су их колегинице из Литваније, Турске и Шпаније. Предавање Агне Наујокаите (Agnė Naujokaitė) руководиоца Библиотеке Колеца за технологију и дизајн из Виљнуса у Литванији (Vilniaus technologijų ir dizaino kolegijoje) одржано је 23. маја 2017. године и било је изузетно посећено. Подједнако занимљиво било је и следеће предавање које је одржала колегиница Идил Акер Гокче (İdil Aker Gökçe) из Библиотеке Блискоисточног техничког универзитета (Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kutuphanesi) из Анкаре у Турској 20. јуна исте године.

Предавање колегинице Еве Рападо Виценте о Универзитету Компултенсе из Мадрида (Universidad Complutense de Madrid) и његовој библиотеци одржано је 10. априла 2019. године у Мултимедијалној сали.

Две колегинице из Мадрида одржале су своја предавања у Мултимедијалној сали Универзитета у Новом Саду 5. јуна 2019. године. Предавање Маргарите Креспо (Margarita Crespo Garcés) и Алисије Лопез Гонзалес (Alicia Lopez Gonzalez) са Универзитета Алкала у Мадриду (Alcalá Henares, Madrid) било је занимљиво не само библиотекарима, већ и административној служби Универзитета.

У сарадњи са представницима Департмана за математику и информатику, Природно-математичког факултета у Новом Саду и Катедре за информатику Департмана за рачунарство и аутоматику Факултета техничких наука, односно са професорима др Душаном Сурлом и др Зором Коњовић и њиховим сарадницима, радило се на побољшању и унапређењу библиотечког програма [БИСИС](#).

У Централној библиотеци организована је у више наврата **обука библиотечких радника** за рад у различитим софтверским пакетима. До сада се такав вид обуке радио са библиотекарама из Библиотеке Архива Војводине и Библиотеке Спомен-збирке Павла Бељанског које претходно нису радиле на електронском каталогу БИСИС, док су са колегама и колегиницама из Градске

Слика 20 и Слика 21, Изложба Дигиталне библиотеке и дигитални архиви

библиотеке Новог Сада у више наврата обављане консултације и колективна обука. Обука за дигитализацију рађена је у оквиру пројекта *Перун* о чему ће бити више речи у одељку о пројектима. Заједно са креаторима софтверског пакета за [репозиторијум Универзитета у Новом Саду](#) израђеног у оквиру пројекта BE OPEN одржане су две обуке за администраторе и библиотекаре.

Од компаније Турнитин набављен је софтвер за проверу плагијаризма iThenticate 2017. године. Након набавке софтвера, организована је и одржана обука за његово коришћење у Централној библиотеци Универзитета у Новом Саду. Обуку је извела први пут Мирјана Брковић, а потом и представник компаније Турнитин Гоа Борек (Goa Borrek). Исти софтвер остао је у употреби не само на Универзитету у Новом Саду, већ и у читавој Републици Србији. Његову набавку током последњих пет година финансира Министарство науке, технолошког развоја и иновација.

Слика 22, Предавање Агне Наујакаите

Слика 23 и Слика 24, Предавање Идил Акер Гокче

Табела 3, Статисти ка коришћења програма *iThenticate* 2020–2024. године

ГОДИНА	БРОЈ ПРОВЕРА	БРОЈ ЛИЦЕНЦИ	ПРОСЕЧНО ПОДУДАРАЊЕ
I-XII 2020.	237	524	12%
I-XII 2021.	108	319	12%
I-XII 2022.	277	600	17%
I-XII 2023.	341	667	15%
I-IX 2024.	249	483	12%

Слика 25 и Слика 26, Предавање Еве Рападо Виценте

Слика 27, Предавање Маргарите Креспо и Алисије Лопез

7. ДИГИТАЛИЗАЦИЈА У ЦЕНТРАЛНОЈ БИБЛИОТЕЦИ

Након набавке роботизованог скенера кроз пројекат IPA-НЕТIP, о којем ће касније бити више речи, било је могуће организovati дигитализацију у Централној библиотеци. То није подразумевало одрицање од прикупљања, чувања,

каталожке обраде и позајмљивања оригиналних публикација, већ проширивања врсте и квалитета услуга које пружа Централна библиотека својим корисницима, јер по речима Алберта Мангела (2008):

Електронски текст који не захтева постојање страница може да пријатељски егзистира уз страницу која не захтева постојање струје; оне не треба да искључују једна другу у покушајима да нам што боље служе. Људска машта није моногамна нити таква треба да буде и убрзо ће се појавити нова помагала уз рачунаре који се тренутно налазе поред наших књига у мултимедијалној библиотеци (Mangel, 2008, str. 255).

У складу са Правилником о ближим условима за дигитализацију библиотечко-информационе грађе и извора („Службени гласник” 102/17 од 15.11.2017), примерима добре праксе и прописима Европске уније (*Digital Agenda for Europe*) и са циљем да допринесу бољем приступу научној баштини Универзитета у Новом Саду и Србије и одрживој употреби српског научног наслеђа, увођењем новог приступа у дигитализацији садржаја са фокусом на кориснике научног наслеђа, Централна библиотека Универзитета у Новом Саду је организовала и спровела у живот неколико акција. Будући да је препорука да се као материјал за дигитализацију најпре одаберу материјали који су специфични за установу која ће их дигитализовати, донета је одлука да се прво дигитализују докторске дисертације које се као рукописи чувају у факултетским библиотекама,

односно у Централној библиотеци Универзитета. Ауторска права над овим делом фонда у наведеним библиотекама припада ауторима самих дисертација и најчешће је могуће контактирати са њима, односно са њиховим наследницима.

Прва акција предузета у Централној библиотеци с тим у вези је обука групе заинтересованих библиотекара за рад на роботизованом скенеру који је набављен у оквиру IPA-НЕТIP пројекта. Обука се одвијала током 2014. године у просторијама Централне библиотеке као део пројекта *Перун*. Све дигитализоване дисертације су унете у Дигиталну библиотеку докторских дисертација одбрањених на Универзитету у Новом Саду. Свака дисертација чији је аутор потписао изјаву о сагласности о отварању приступа је постала доступна јавности

на дигиталној платформи Универзитета у Новом Саду, што не би било могуће без дигитализације аналогне верзије рукописа и уноса на платформу Дигиталне библиотеке.

У обуци су учествовали библиотекари и практиканти са фотографије, као и Марија Савић. Колега Милош Нинковић из Народне библиотеке Србије у Београду био је на обуци само један дан.

Слика 28, Учесници *Перун* пројекта

Слика 28 (с лева на десно): (1. ред) Светлана Добросављев, Гордана Рудић, Оливера Добросављев, Андреј Фајгељ, Мирјана Брковић, Зорица Ђокић, Игор Лекић, Вукашин Вујић, (2. ред) Стеван Лукић, Ружица Секулић, Ненад Форкапић, Биљана Живковић, Душан Ранђеловић, Бумбић Марко, Драган Јовановић

Поред ове свеобухватне обуке, у Централној библиотеци су се у више наврата обучавали и практиканти који су касније долазили да раде у Централној библиотеци или настављали своју каријеру у другим библиотекама у Новом Саду, Зрењанину и другде. Поред напред поменутих, за рад на роботизованом скенеру обучени су у Централној библиотеци још и Оливера Обрадовић, Филип Маринковић, Стефан Савић, Софија Живковић, Ивана Иконић и други. Неопходно је поменути да су 2019. године занимање за дигитализацију показали и студенти са Филозофског факултета који су успешно савладали технику снимања и обраде дигиталног објекта у оквиру програма који је спровео Центар за подршку студентима Филозофског факултета у Новом Саду под руководством проф. др Јасмине Клеменовић. Као резултат рада на дигитализацији, исте године публикован је [Priručnik za obradu materijala nakon skeniranja](#), на којем су били аутори Мирјана Брковић, Јасна Неговановић и Игор Лекић.

Током три године на пословима дигитализације радила је Дуња Андрић преко конкурса Националне службе за запошљавање Републике Србије који је расписивао Град Нови Сад за спровођење јавних радова. Пријава за јавне радове Универзитета у Новом Саду носила је назив „Дигитализација докторских дисертација”.

Универзитет у Новом Саду је дигитализацији докторских дисертација као аутохтоној збирци приступао флексибилно. У том смислу, део фонда докторских дисертација које се чувају у библиотекама факултета на којима су одбрањене, на робот-скенеру у Централној библиотеци су дигитализоване у оквиру *Перун* пројекта (Технолошки факултет Нови Сад), део су урадили запослени у Централној библиотеци, односно Дуња Андрић (Пољопривредни факултет, Технички факултет „Михајло Пупин” Зрењанин и Економски факултет у Суботици), хибридно су дигитализоване дисертације тако што је део урађен у Централној библиотеци, а део на факултету (Факултет спорта и физичког васпитања и Природно-математички факултет). Једино је Правни факултет у Новом Саду

самостално дигитализовао читав фонд докторских дисертација уз кратку обуку запослених у Централној библиотеци. Даља прогресивна дигитализација система, услуга, објеката у библиотечко-информационој делатности, како предвиђа Ив-Франсоа Ле Коадик (2005), додатно ће убрзати и олакшати пословање библиотекарима, али ће утицати и на њихов статус у академској заједници, јер ће у будућности библиотекари имати улогу која ће преваходно бити везана за информације, а мање за аналогне изворе, као што су књиге, документи, па чак и дигитални објекти. Исти аутор истиче да ће библиотекари „бити и све већији у савладавању информација” (Le Koadik, 2005, str. 124).

8. УЧЕШЋЕ ЦЕНТРАЛНЕ БИБЛИОТЕКЕ НА ПРОЈЕКТИМА

Од већих пројеката у којима је учествовала Централна библиотека навешћемо следеће:

1. IPA-NETIP,
2. Перун,
3. BE OPEN,
4. Централна аудио-библиотека на Универзитету у Новом Саду,
5. Попис уметничких дела у власништву Ректората Универзитета у Новом Саду,
6. EDUCABILITY.

Даћемо и кратак преглед активности и образложити учешће радника Централне библиотеке на пројектима.

1. Путем **IPA (Instrument for Pre-Accession Assistance – IPA) NETIP** пројекта 2012–2014. године Европска унија је, према подацима на званичном сајту [ЕУ у Србији](#), помогла Министарству просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије донацијом вредном 30 милиона евра за унапређење инфраструктуре 27 факултета у оквиру пет државних универзитета у

Србији. Пун назив пројекта High Education Teaching Infrastructure Project – HETIP говори да се ради о пројекту унапређења инфраструктуре високошколских установа у Србији. Европска унија је овим пројектом финансирала обнову лабораторија, истраживачких и студентских кабинета, библиотека и комуналних објеката у Београду, Новом Саду, Крагујевцу, Нишу, Краљеву, Новом Пазару, Бору, Врњачкој Бањи, Чачку и Лесковцу. Према уводном тексту који се тиче опремања Централне библиотеке Универзитета у Новом Саду, сврха пројекта била је да се обезбеде техничке могућности за заштиту штампаног материјала (књига, периодичних публикација, али и докумената из архиве) и да се он припреми за дигитализацију и према потребама и на захтев корисника да се дигитализује. Тиме је омогућено да се утиче на квалитет образовања и истраживања у институцијама високог образовања, јер су појединачни примерци издања који постоје на Универзитету, као и на његовим факултетима, у дигиталном облику сада доступни већем броју студената и истраживача, него кад је само штампано издање било доступно. Омогућено је да се примерци старих и ретких књига које се чувају у фондовима појединих факултета могу дигитализовати и да се на тај начин учине доступним јавности у резолуцији која потпуно задовољава тражене стандарде за дигитализацију такве врсте грађе.

Поступцима чишћења, превентивне заштите, паковања и дигитализације публикације су у далеко већој мери заштићене од пропадања него што је то до сада било могуће постићи на Универзитету у Новом Саду. Сва опрема која је набављена за Централну библиотеку користи се за пружање услуга свим факултетима и институтима у оквиру Универзитета у Новом Саду. Иста опрема може да задовољи потребе за дигитализацијом и неких институција из ширег окружења, па је тако, на пример, било могуће успоставити сарадњу са Спомен-збирком Павла Бељанског у Новом Саду да би се под повољним условима пружиле услуге дигитализације њиховог фонда током последњег тромесечја 2023. године.

За заштиту библиотечког и архивског материјала набављен је уређај којим је могуће уништити живе микроорганизме у кратком временском року и без потребе да се ствара посебна лабораторија за заштиту културних добара (Veloxu 500). Након уништавања инсеката и других штеточина које нападају публикације уколико се чувају у неодговарајућим условима, публикације се чисте од прашине и честица прљавштине која се задржава на њима (Depulvera). За дигитализацију укоричених публикација је набављен роботизован скенер погодан и за дигитализацију старих и ретких књига (Quidenus). Уз овај скенер су инсталирана два рачунара за обављање послова у вези са дигитализацијом – један за снимање, а други за обраду дигиталних снимака (Dell). Када је

публикација примљена у Централну библиотеку, на њену унутрашњост се лепи радио-одашиљач како би се олакшало проналажење књига и спречило неовлашћено изношење књига из библиотеке (3M Library Systems). За то је набављена опрема и софтвер који прати систем радио-везе. Када се појави материјал који није укоричен, скенира се проточним скенером за обострано снимање (Fujitsu). По завршетку рада на документима и када се изради дигитална копија, неопходно је упаковати и аналогну и дигиталну копију како би се обезбедило трајно чување. За то је набављен уређај за израду картонских и пластичних кутија (Kasemake). Када се упакује документација или предмет који је дигитализован, проверавају се и прате карактеристике окружења у магацину/архиви. За то је набављен радио-систем који мери температуру и релативну влажност ваздуха (Testo Saveris). Уколико се оштети библиотечка грађа водом (поплава, подземне воде и сл.) до момента комплетне рестаурације примерка неопходно је сместити публикације у вакумиране кесе које штите хартију од даљег пропадања (HenkoVAC). Уколико се појави потреба да се прочита или скенира микрооблик, набављен је микрочитач за читање, скенирање и штампање микроформи (ScanPro 500). Када се обаве све неопходне предрадње у виду чишћења, снимања, по потреби, паковање публикација, оне се смештају на полице у компакт смештају са електронским померањем врата (Trevis).

Списак опреме која је набављена средствима Европске уније путем IPA-НЕТIP пројекта:

- Апарат за дезинфекцију – Veloxу 500,
- Апарат за чишћење прашине – Depulvera,
- Роботизована камера – Robotic Book Scan 4.0 Qidenus,
- Проточни скенер – Fujitsu fi-6670,
- Рачунари – Dell Optiplex 3010,
- Радио-веза са књигама – 3M RFID Library System,
- Апарат за кутије – Kasemake series 6,
- Апарат за мерење температуре – Testo Saveris,
- Апарат за вакумирање – HenkoVAC Tabletop 150i,
- Скенирање микроформи – e-ImageData ScanPro 800,
- Покретни регали – Trevis.

2. **Пројекат *Перун*** су организовали Културни центар Новог Сада, Амерички кутак у Новом Саду, Универзитет у Новом Саду и Центар за нове медије и културу током 2014. године. Из Културног центра Новог Сада највише се ангажовао др Андреј Фајгељ који је био и носилац пројекта, за организацију су били задужени Милица Рашковић и Марко Бумбић, самом обуком су руководили Душан Ранђеловић и Ненад Форкапић из Центра за нове медије и културу (ЦНМ) из Новог Сада у сарадњи са Централном библиотеком Универзитета у Новом Саду. Пројекат је спроведен уз подршку Амбасаде

Сједињених Америчких Држава у Београду и представља наставак сарадње у склопу које је израђена платформа [Бројчане баштине Новог Сада](#)⁴. У првом делу пројекта организована је конференција *Biblitech*, на којој је учествовао и др Тери Плам (Terry Plam), оснивач једног од првих универзитетских програма дигиталног библиотекарства у свету, и други значајни говорници.

У другој фази пројекта *Перун* било је предвиђено да се талентовани студенти Универзитета у Новом Саду обуче за израду апликација за ефикасније коришћење дигитализоване културне и научне баштине. Нажалост, платформа Бројчана баштина Новог Сада је већ наредне године угашена, али је сачувано знање пренето на групу библиотекара која је обучена за рад на дигитализацији. Рад се одвијао у пријатељској и сарадничкој атмосфери, по сменама, у просторијама Централне библиотеке, али и на факултетима. Осим овладавања радом на скенерима и софтверу

најновије генерације, полазници су дигитализовали 181 докторску дисертацију. Све дигитализоване дисертације су одбрањене на Технолошком факултету Нови Сад, где се већином и чувају. Дисертације које нису пронађене у фонду Библиотеке Технолошког факултета, позајмљене су из Библиотеке Матице српске која је депозитна за докторске дисертације одбрањене на територији АП Војводине. На малој свечаности која је уследила, учесници пројекта добили су сертификате и рекламне мајице.

3. Један од пројеката у којем је у једном сегменту учествовала Централна библиотека вођен је под насловом *Boosting Engagement of Serbian Universities in Open Science – BE-OPEN*, односно *Погђицање апажовања универзитетска Србије у отвореним наукама*. Пројекат припада ЕУ програму Еразмус+, кључна акција 2 – Изградња капацитета у високошколском образовању и трајао је 2016–2017. године. Пројектом је руководио Универзитет у Новом Саду, а партнери су биле државне високошколске

⁴ Како су истакли др Андреј Фајгељ, Раде Б. Божовић, М.С., и Душан Ранђеловић, представљајући рад Културног центра Новог Сада: „Информациона револуција је довела библиотеке, музеје и друге установе посвећене очувању културне баштине пред велики изазов: Како очувати своју основну одлику – јавност – и допрети до грађана који масовно прелазе на нове медије?” По њиховим речима, циљ дигитализације је, поред очувања и доступности, и промоција дигитализоване грађе. Тај циљ је у случају Културног центра Новог Сада постигнут стварањем савремене

платформе и избором грађе која је дигитализована у сарадњи са Градском библиотеком Новог Сада. Платформа ББНС (Бројчана баштина Новог Сада, <http://bbns.rs/>) је претходно била развијена за Дигиталну јавну библиотеку Америке ([dp.la](#)), а затим „прилагођена локалним потребама тако да захтевним корисницима нуди искуство и функционалности на које су навикли, од једноставности и брзине, преко напредне претраге, до прилагодљивог дизајна који омогућава преглед са мобилних уређаја” (Program Seminara, 2014, 1).

институције у Србији, Министарство просвете, науке и технолошког развоја и четири високошколске институције из Европске уније – Универзитет у Лајдену, Холандија; Универзитет у Удинама, Италија; Голдсмит, Универзитет у Лондону, Велика Британија; Национални технички Универзитет у Атини, Грчка.

Циљ пројекта је био увођење принципа отворене науке на високошколским институцијама у Србији, увођење дигиталних репозиторијума научних радова на свим државним универзитетима у Србији, као и развој капацитета институција и појединаца ради осигурања одрживости принципа отворене науке и унапређења сарадње између академских институција, привреде и друштва у целини. Пројектом је, поред трансфера знања и изградње институционалних капацитета, била предвиђена и изградња техничко-технолошких капацитета у смислу опреме и софтвера. Исходиште пројекта подразумевало је изграђен национални репозиторијум свих универзитета чланица пројекта у коме ће бити депоновани резултати научно-истраживачких као и уметничко-истраживачких радова. Централна библиотека се у пројекат укључила у последњој фази рада на пројекту када је требало припремити упутство за употребу софтвера за репозиторијум и обучити администраторе и библиотекаре за рад на софтверу. Обуке су одржане на Универзитету у Новом Саду 12. децембра 2019. године и на Филозофском факултету у Новом Саду.

4. Пројекат под називом *Централна аудио-библиотека Универзитета у Новом Саду* трајао је од 8. јуна 2017. до 30. марта 2018. године и њиме је руководио проф. др Владо Делић са Факултета техничких наука. Суфинансирао га је Покрајински секретаријат за високо образовање и научноистраживачку делатност. У пројекту су учествовали Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду и АлфаНум предузеће. Циљ пројекта је био да се свим студентима преко Централне библиотеке Универзитета у Новом Саду омогући аутоматско читање текстова путем савремене информационе технологије развијене на Факултету техничких наука под именом синтетизатор говора. Синтетизатор говора развијен је на основу трансформације текста на српском језику у говор и омогућује да се аутоматски направе аудио-издања текстова на српском језику. Рачунарски програм претвара дати текст на српском у јасан говор који веома личи на природан људски глас. Циљ пројекта је да се направе аудио-издања литературе коју ће моћи да користе сви студенти и читава академска заједница Универзитета у Новом Саду и његових факултета, као и сви други заинтересовани. Оно што је посебно значајно је да аудио-издања омогућују и особама са инвалидитетом да се образују равноправно са осталим студентима. Међутим, аудио-издања не само да омогућују слепим и слабовидим особама да брже, лакше и самосталније приступају литератури, него олакшавају читање и учење и особама које не могу да користе руке. Даље, аудио-издања представљају

добро помагало и за особе са дислексијом и другим препрекама у приступу писаним текстовима. Извесно је да ће аудио-издања моћи да користе и остали студенти Универзитета који ће желети да се образују и допуњују своја знања док се одмарају, возе или се баве неким другим активностима које их само физички ангажују. Више информација о пројекту као и презентације с тонским записима можете наћи на веб-страници [CABUNS](#).

5. Пројекат под називом *Попис уметничких дела у власништву Ректората* одвијао се током 2020. године. Носилац пројекта је била Академија уметности Универзитета у Новом Саду, а учесници у пројекту били су професори са Академије уметности у Новом Саду: мр Драган Матић, др Даниела Королија Црквењаков, др Горан Деспотовски и др Дијана Метлић, а сарадник је била др Мирјана Брковић из Централне библиотеке Универзитета у Новом Саду. Пројекат је финансирао Покрајински секретаријат за високо образовање и научноистраживачку делатност средствима за финансирање пројеката који се баве истраживачко-уметничким стваралаштвом у пољу уметности, с територије АП Војводине у 2020. години. Циљ овог истраживања био је да се стекне комплекснији и систематичнији увид у колекцију уметничких дела ликовне уметности која се налазе у згради Ректората Универзитета у Новом Саду, да се она музеолошки обради и учини доступном широј јавности. Такође, веома важан

циљ је и да се у смислу правовремене примене конзерваторско рестаураторских интервенција детектују дела која су оштећена или чији је физички интегритет старењем угрожен. Као резултат пројекта Универзитет у Новом Саду је добио снимке свих уметничких дела која се чувају у Ректорату, као и [публикацију](#) која је доступна путем сајта Универзитета у Новом Саду и која у значајној мери доприноси видљивости уметничке збирке Ректората.

6. Последњи у овом низу је међународни пројекат у којем је Централна библиотека учествовала директно као представник Универзитета у Новом Саду и који финансирао Еразмус+, кључна акција KA2 2 – Изградња капацитета у високошколском образовању под називом *Building the Capacity of Educators & Librarians in Information Literacy – EDUCABILITY*, односно *Изградња капацитета едукатора и библотекара у информационој писмености*. Пројекат је започет децембра 2020. године, а окончан је 28. фебруара 2023. године. Пројект је водила Библиотека Кипарског универзитета технологије из Лимасола, а учествовали су Департман за архивистику, библиотекарство и информатику Универзитета Западна Атика из Атине, кипарска компанија Центар за друштвене иновације, Централна библиотека Универзитета у Новом Саду, Одсек за библиотекарство и информатику Универзитета Карлос Трећи из Мадрида. Пројекат је тежио да буде концептуално, стратешки, технолошки и

образовно пионирски подухват у одговору на специфичне хитне захтеве актуелног информационог друштва и друштва знања.

Три главна пројектна циља били су:

- Развој бесплатно доступног онлајн пакета за обуку писмености у следећим областима: информациона писменост, медијска писменост, дигитална писменост, мобилна писменост,

критичка писменост, статистичка писменост и писменост одрживог развоја.

- Обука просветних радника и библиотекара у основним вештинама информатичке писмености,
- И на крају, припрема и потписивање Транснационалног меморандума о сарадњи.

Слика 29 и Слика 30, EDUCABILITY тим Универзитета у Новом Саду

Пројекат је неговао слободу изражавања и подстицао информационо оснаживање грађана тако што пакети добијени на основу пројекта служе за образовање едукатора и библиотекара о томе како да подучавају своје заједнице кроз холистички приступ. Учесници на пројекту у тиму Универзитета у Новом Саду били су: др Мирјана Брковић, руководилац тима, чланови проф. др

Гордана Рудић, проф. др Дејан Пајић, мр Наташа Белић, мр Љиљана Матић и др Ивана Иконић. Интелектуални резултати пројекта EDUCABILITY су [TILEM BOOK](#), [SILLMCD](#), [TMCST](#) и бесплатна апликација која служи за самосталну обуку едукатора и библиотекара [VLE-EDUCABILITY](#). О томе су аутори констатовали следеће:

Образовање предавача и библиотекара у области информационе писмености је основа за дисеминацију ове вештине у њиховим заједницама. Развој различитих пројеката, алатки, курсева и образовних материјала помаже предавачима и библиотекарима да одговоре на растуће информационе потребе њихових заједница. (Rudić et al., 2022, str. 22)

У закључку студије о интегрисаном библиотекарству, три индијска стручњака Мунши, Конер и Барша (2024) констатовали су следеће:

Интегрисано библиотекарство, иако новији термин, означава добро успостављен концепт унутар академских библиотека које спомињу многи истраживачи. Интегрисани библиотекари могу да подрже истраживање и наставу изградњом партнерстава са професионалним колегама и наставницима, подстичући иновације у библиотечким услугама и побољшавајући корисничко искуство кроз подршку 24/7, како би постигли иновативне резултате у академској заједници. У 21. веку, то је од великог значаја, јер омогућава библиотекарима да пруже персонализовану подршку и ресурсе, подстичу сарадњу и иновације, негују вештине информационе писмености и успостављају смислене везе са корисницима (Munshi, Koner & Barsha, 2024, str. 370).

Пројекат EDUCABILITY у којем су учествовали библиотекари Централне библиотеке показао је да се на Универзитету у Новом Саду библиотекарство креће управо у складу са најновијим трендовима – ка интегрисаном библиотекарству.

Пројекат *Teaching and Research for Academic Newcomers – TRAIN*, односно *Развој академских вештина запослених на факултетима Универзитета у Новом Саду* је трајао 2013–2015. године и добар је пример како интернационализација универзитета може бити подлога новим подухватима у њиховом развоју.

Сва стратешка документа Републике Србије и Европске уније на пољу образовања и науке, акцентују квалитет академског особља и у фокус смештају развој људског потенцијала на академским институцијама као предуслов квалитетних резултата. Пројекат је имао за циљ развој и имплементацију програма обуке за младе академске раднике универзитета, које су обухватале методику истраживања, наставни рад и трансферабилне вештине. Иако Централна библиотека није учествовала на пројекту, средствима са пројекта TRAIN набављен је штампач Брајевим писмом за Централну библиотеку Универзитета у Новом Саду. Тип

штампача који је набављен 2015. године за потребе Универзитета у Новом Саду је Everest-D V4 Single Sheet Fed Braille Embosser.

У пројекту Erasmus+ *School-to-Work Transition for Higher Education Students with disabilities in Serbia, Bosnia and Herzegovina and Montenegro – Trans2Work*, односно *Транзиција школа-посао за студенте са инвалидитетом у високом образовању у Србији, Босни и Херцеговини и Црној Гори*, Централна библиотека Универзитета у Новом Саду није учествовала, али је средствима са тог пројекта набављена опрема за особе са инвалидитетом која се користи у читаоници Централне библиотеке. Ево списка опреме:

- Кацига за виртуелну реалност – OSVR HDK2,
- Преносива индуктивна петља за особе са оштећењем слуха – LoopHEAR 101,
- Брајева тастатура – EDGE 40,

- Бежични микрофон за особе са оштећењем слуха – Roger Pen,
- Бежични микрофон – Shure BLX24E/PG58,
- Веб-камера – Logitech Pro WebCam Ultra Wide Angle HD Webcam 3,
- Камера – Sony HDR HDR-AS200V Full HD Action Cam,
- Ручна камера – Sony HDR - CX625 Handycam,
- Десктоп рачунар – Inspiron 24 7000 Touch PC,
- Преносиви рачунар – Dell Inspiron 3542 15.6,
- Преносиви рачунар – MacBook Air 13,
- Таблет – iPad Pro 9.7,
- Читач екрана са лупом и синтетизатором говора ZoomText Magnifier/Reader 10.1,
- Сајт аудио-видео апликација за постојеће веб-сајтове која омогућује титловање за особе са оштећењем слуха / SignLanguage Interpreter 5 (SLI5) Video Player for Web.

9. ЗАПОСЛЕНИ У ЦЕНТРАЛНОЈ БИБЛИОТЕЦИ

У Централној библиотеци у Новом Саду као запослени на неодређено у протеклом периоду радила су само три библиотекара.

Драган Кнежевић био је први библиотекар новоосноване Централне библиотеке Универзитета у Новом Саду. На Филозофском факултету у Новом Саду стекао је диплому дипломираног филозофа. У Централној библиотеци као библиотекар са положеним стручним испитом радио је у периоду 2003–2004. године, али је већ марта 2004. напустио Универзитет у Новом Саду. Будући да је Кнежевић у то време био на почетку своје каријере у библиотекарству, имао је мање професионалног искуства. Као помоћ уз њега су привремено радиле колегинице из Библиотеке Филозофског факултета – Гордана Вилотић, управница Централне библиотеке Филозофског факултета и библиотекар са дугогодишњим искуством и огромним знањем, и мр Љиљана Матић, руководица Семинарске библиотеке Катедре за енглески језик и књижевност, такође, врстан библиотекар. У периоду од марта 2004. до маја 2004. у Централној библиотеци није било библиотекара и тадашње руководство је убрзано тражило решење проблема. На разговор је позвана Мирјана Брковић, библиотекар из Библиотеке Матице српске, јер је било неопходно запослити особу са више библиотечког искуства и знањем страног језика.

Др Мирјана Брковић на месту управнице Централне библиотеке налазила се у периоду 2004–2024. године. До тог момента искуство је стицала у основним школама „Јован Микић” у Суботици и „Јожеф Атила” у Новом Саду и имала готово 15 година радног искуства на пословима везаним за старе и ретке књиге у Библиотеци Матице српске. Поред више стручних радова објављених у *Годишњаку Библиотеке Матице српске*, била је аутор или коаутор више каталога изложби, од којих је једна била међународна – „Српска штампа у Бечу у периоду 1744–1900”, а издата су и два каталога – *Српске књиге и периодици 18. века Библиотеке Матице српске* (номинована за награду „Стојан Новаковић”) где је била аутор, као и Библиотека Саве Текелије (освојила награду „Стојан Новаковић”) где је била редактор. Мирјана Брковић је учествовала на два међународна скупа од којих је један био у Новом Саду у организацији Друштва за изучавање XVIII века, а други је био у Будимпешти у Мађарској у организацији Универзитета Етвеш Лорен (*Eötvös Loránd Tudományegyetem*).

Након доласка у Централну библиотеку Универзитета у Новом Саду, Мирјана Брковић је затекла фонд са око 3.000 публикација, без неопходне опреме и простора. У протеклих 20 година, под руководством Мирјане Брковић, фонд Централне библиотеке је обogaћен са преко 30 хиљада наслова, библиотека је опремљена

бројним апаратима који омогућавају превентивну заштиту фонда и дигитализацију, развијена је богата активност и сарадња са бројним институцијама у земљи, региону и свету. Као управница Централне библиотеке Брковићева је представљала Универзитет у Новом Саду на бројним путовањима у виду размене, учешћем на више међународних конференција, радом у оквиру пројеката који су вођени на Универзитету у Новом Саду, а била је и руководилац тима Универзитета на међународном пројекту EDUCABILITY. У сарадњи са представницима Факултета техничких наука организовала је Међународну конференцију ETD 2022 где је имала и саопштење, а од 2023. до 2025. године чланица је Међународног савета директора Мреже дигиталних библиотека за тезе и дисертације (*Networked Digital Library of Theses and Dissertations – NDLTD*).

Др Ивана Иконић је библиотекар са положеним стручним испитом и од 2021. године ради у Централној библиотеци Универзитета у Новом Саду. Претходно стручно искуство у области библиотекарства стекла је у Семинарској библиотеци Одсека за српску књижевност Филозофског факултета у Новом Саду 2006–2007. године као истраживач-стипендиста Министарства науке и заштите животне средине, на пројекту „Синхронијско и дијахронијско изучавање врста у српској књижевности” (евиденциони бр. 148009) и практичним волонтерским радом у Централној библиотеци

Универзитета у Новом Саду у периоду 2009–2010. године. На Високој школи стукловних студија за менаџмент и пословне комуникације у Сремским Карловцима је у периоду 2011–2021. радила као предавач, а потом и као професор струковних студија, на предметима Комуницирање и Масовни медији. Поред наставних обавеза, Ивана Иконић је у Високој школи 2019–2021. године учествовала у библиотечко-информационим пословима: креирање набавне политике и ажурирање библиотечког каталога, била је задужена за припремање документације за акредитацију студијских програма и установе која се тиче библиотечко-информационе делатности, учествовала у издавачкој делатности Високе школе. У Централну библиотеку Универзитета у Новом Саду вратила се октобра 2021. године као сарадник на међународном пројекту [EDUCABILITY](#). У тиму Универзитета у Новом Саду учествовала је у раду на пројектним задацима чији су интелектуални резултати [SILLMCD](#) и бесплатна апликација за самосталну обуку едукатора и библиотекара [VLE-EDUCABILITY](#). У међувремену, 5. новембра 2021. године стекла је научно звање научног сарадника у области језик и књижевност – филолошке науке. Чланица је Библиотекарског друштва Србије. На 130. редовној изборној Скупштини Матице српске, одржаној 20. априла 2024. године изабрана је за сталног члана сарадника Матице српске.

На међународном плану, захваљујући Европској универзитетској алијанси за глобално здравље – EUGLOH 2.0 чији је партнер постао Универзитет у Новом Саду, Централна библиотека је 2023. године постала део мреже европских универзитетских библиотека *FOR EU LIB group*. Исте године Иконићева је учествовала је у *Erasmus+ BIP Staff Week for Librarians* програму који је организовала Универзитетска библиотека у Марибору у сарадњи са Универзитетом у Марибору. У име Централне библиотеке Универзитета у Новом Саду Ивана Иконић је била укључена у активности Канцеларије за међународну сарадњу Универзитета у Новом Саду. На „Дану добродошлице за стране студенте” са Еразмус+ мобилности на Универзитету у Новом Саду представила је ресурсе и услуге Централне библиотеке. Пригодном тематском изложбом ауторке Иване Иконић о издавачкој делатности „Универзитет у Новом Саду (1960–2024)” Централна библиотека Универзитета у Новом Саду је 2024. године обележила јубилеј, Дан

Универзитета у Новом Саду и 64 година од његовог оснивања. Уз изложбу она је аутор и електронског каталога изложбе. Такође, Ивана Иконић учествује на домаћим и страним конференцијама, објављује научне и стручне радове из области библиотекарства и српске књижевности, пише рецензије. Објавила је две књиге, *(О)смех Штевана Срећца*, у едицији Прва књига Матице српске 2011. године, и *Српска хумористичко-сатирична периодика групе половине XIX и почетка XX века*, Фондације академика Богумила Храбака за публикување докторских дисертација, ВАНУ, 2016. године.

Поред ова три библиотекара запослена на неодређено време, било је десетак практиканата и приправника који су се стручно обучавали у Централној библиотеци Универзитета у Новом Саду. Неки од њих су радили као волонтери, док је већину финансирала Национална служба за запошљавање путем расписаних конкурса за стручну праксу. Ангажман практиканата и приправника био је регулисан на следећи начин:

Стручна пракса подразумева стручно оспособљавање незапосленог за самосталан рад у занимању за које је стечено одговарајуће образовање, ради обављања приправничког стажа, односно стицања услова за полагање стручног испита, ако је то као услов за рад на одређеним пословима утврђено законом или правилником.

Стручна пракса се реализује *без заснивања радног односа* (Стручна пракса, 2024).

Једино је колегиница Дуња Андрић радила преко конкурса Националне службе за

запошљавање Републике Србије за јавне радове 2020, 2021. и 2022. године.

Табела 4, Приправници, практиканти и волонтери у Централној библиотеци

РЕД.БР.	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	СТРУЧНА СПРЕМА	ПЕРИОД АНГАЖМАНА
1.	Ивана Иконић	Професор српске књижевности и језика	01.10.2009–01.10.2010.
2.	Жана Пејановић	Професор српске књижевности и језика	01.09.2010–01.10.2011.
3.	Ружица Стаменковић	Професор француског језика и књижевности	01.02.2011–01.06.2012.
4.	Дејан Ђирић	Професор историје	15.05.2011–15.05.2012.
5.	Бранка Лазић	Професор српске књижевности и језика	01.02.2012–01.05.2012.
6.	Весна Поповић	Дипломирани биолог	01.04.2012–31.03.2013.
7.	Вукашин Вујић	Дипломирани економиста	11.12.2013–10.12.2014.
8.	Драган Јовановић	Дипломирани библиотекар и информатичар	04.07.2014–03.07.2015.
9.	Оливера Обрадовић	Професор српског језика и књижевности у одељењима за националне мањине	02.02.2015–01.02.2016.
10.	Драгана Симеуновић	Професор српске књижевности и језика	15.12.2015–14.12.2016.
11.	Филип Маринковић	Професор српске књижевности и језика	03.05.2018–02.05.2019.
12.	Стефан Савић	Дипломирани инжењер пољопривреде	30.09.2018–30.09.2019.
13.	Софија Живковић	Професор српске књижевности и језика	13.05.2019–12.05.2020.

10. СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ У ЦЕНТРАЛНОЈ БИБЛИОТЕЦИ

Запослени у библиотекама, па и у Централној библиотеци Универзитета у Новом Саду, према Закону о библиотечко-информационој делатности Републике Србије

(„Службени гласник РС” бр. 52/11; 78/21) обавезни су да похађају акредитоване семинаре за стручно оспособљавање. Цитираћемо члан 49 Закона којим се регулише ово питање:

Запослени у библиотечко-информационој делатности дужан је да се стално усавршава за обављање стручних послова.

Стално стручно усавршавање у библиотечко-информационој делатности врши се у складу са програмима чију акредитацију врши Народна библиотека Србије, као поверени посао.

Средства за стално стручно усавршавање обезбеђује оснивач библиотеке у којој запослени ради.

Начин акредитације програма стручног усавршавања као и начин организовања и спровођења сталног стручног усавршавања у библиотечко-информационој делатности прописује министар надлежан за културу („Службени гласник РС” бр. 52/11; 78/21).

Током последњих 10 година, запослени у Централној библиотеци похађали су акредитоване семинаре, најчешће Мирјана

Брковић, али и други библиотекари су имали прилику да посете неке од семинара.

Табела 5. Акредитовани семинари које су похађали библиотекари Централне библиотеке

РЕДНИ БРОЈ	НАЗИВ АКРЕДИТОВАНОГ СЕМИНАРА И ПРЕДАВАЧ	ИНСТИТУЦИЈА КОЈА ЈЕ АКРЕДИТОВАЛА СЕМИНАР	ВРЕМЕ ОДРЖАВАЊА
1.	<i>Едукација библиотекара у библиотекама које обављају поверене послове заштитне старе и ретке библиотечке грађе</i> – Душица Грбић, Финка Пјевач, Александра Драпшин Присутствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	10.09.2014.

2.	<i>Рад са корисницима у библиотеци</i> – Гордана Ђилас, Даниела Кермеци, Јелена Јовин и Душан Јованчевић Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	10.10.2014.
3.	<i>Предметна и стручна класификација на три нивоа</i> – Илинка Смиљанић Присуствовала: Мирјана Брковић	Народна библиотека Србије, Београд	23.04.2015.
4.	<i>Вики-библиотекар</i> – Александра Поповић и други Присуствовала: Оливера Обрадовић	Народна библиотека Србије, Београд	01.12.2015. и 02.12.2015.
5.	<i>Управљање конфликтима у библиотекама: у сусрет стварању ефикасној радној окружења</i> – Јелена Јовин Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	11.12.2015.
6.	<i>Ауторско право у библиотечно-информационој делатности</i> – Татјана Бурзуловић и Драгана Столић Присуствовала: Мирјана Брковић	Универзитетска библиотека „Светозар Марковић”, Београд	06.12.2016.
7.	<i>Библионица: креативност за библиотекарe изван кућице</i> – Весна Александровић Присуствовала: Мирјана Брковић	Народна библиотека Србије, Београд	07.03.2017.
8.	<i>Демократизација дигитализације у библиотекама</i> – др Адам Софронијевић, Александра Тртовац, Наташа Дакић, Јелена Андоновић Присуствовала: Мирјана Брковић	Универзитетска библиотека „Светозар Марковић”, Београд	05.03.2019.
9.	<i>Улога локалне самоуправе у дигитализацији културног наслеђа</i> – Маја Кнежевић Присуствовале: Мирјана Брковић и Софија Живковић	Министарство културе и информисања, Београд и Стална конференција градова и општина, Београд	03.06.2019.

10.	<i>Писање научних и стручних радова или како објавити текст у домаћој стручној периодици</i> – Гордана Стокић Симончић, Драгана Сабовљев, Горан Траиловић, Бранка Тадић Драгосавац Присуствовала: Мирјана Брковић	Градска библиотека Панчево, Панчево	06.11.2019.
11.	<i>Прејстраживање дигиталне колекције – формирање, приступ и прејстраживање: теоријски и практични приступи</i> – др Адам Софронијевић Присуствовале: Мирјана Брковић и Софија Живковић	Универзитетска библиотека „Светозар Марковић”, Београд	06.03.2020.
12.	<i>Иновативност у библиотекарима – од Storytelling-a до Storydoing-a – дигитални маркетинг за библиотеке, завоарање нових пракси</i> – Беба Станковић Присуствовале: Мирјана Брковић и Ивана Иконић	Народна библиотека Србије, Београд	22.11.2022.
13.	<i>Грађанска наука: библиотекарима као стона између науке и грађана</i> – др Наташа Дакић, др Александра Тртовац, Драгана Јанковић Присуствовала: Ивана Иконић	Универзитетска библиотека „Светозар Марковић”, Београд	08.03.2023.
14.	<i>Библиометријски индикатори, научни часописи и цитираност</i> – др Сања Антонић, Дејана Каваја Станишић, Оја Кринуловић Присуствовала: Ивана Иконић	Универзитетска библиотека „Светозар Марковић”, Београд	04.04.2023.

15.	<i>Ауторско право у библиотечко-информационој делатности: дигитализација и дела непознатој или недоступној носиоца права (orphan works) – др Татјана Брзуловић Станисављевић, др Драгана Столић</i> Присуствовала: Ивана Иконић	Универзитетска библиотека „Светозар Марковић”, Београд	19.05.2023.
16.	<i>Ауторски профили за eНауку: отварање, одржавање, повезивање – Весна Абадић, Марија Гордић, Миле Стијеповић, Сања Антонић</i> Присуствовале: Мирјана Брковић и Ивана Иконић	Универзитетска библиотека „Светозар Марковић”, Београд	22.11.2023.
17.	<i>Вештачка интелигенција (AI) и библиотечко информационо делатност: иновативни алати за разноврсну примену у дигиталној ери: тренутно стање и перспективе – Дејана Каваја Станишић</i> Присуствовала: Ивана Иконић	Универзитетска библиотека „Светозар Марковић”, Београд	14.05.2024.
18.	<i>Пут једне књиге: свој савремене научне технологије и традиционалних процеса рада – Наташа Димитрић</i> Присуствовала: Ивана Иконић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	16.05.2024.
19.	<i>Вештачка интелигенција (AI) и библиотечко информационо делатност: иновативни алати за разноврсну примену у дигиталној ери: тренутно стање и перспективе – Дејана Каваја Станишић</i> Присуствовала: Мирјана Брковић	Универзитетска библиотека „Светозар Марковић”, Београд	17.05.2024.

У претходном периоду само један акредитовани семинар организовала је и пријавила Централна библиотека Универзитета у Новом Саду. Био је то семинар акредитован за 2015. годину под називом *Обогаћење и нормирање метаподатака при опису дигиталних објеката*, а држали су га Мирјана Брковић из Централне библиотеке и Душан Ранђеловић из Центра за нове медије из Новог Сада. Кратко предавање као најаву семинара Мирјана Брковић презентовала је у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић” у Београду, 20. фебруара 2015. године. Било је предвиђено да се акредитовани курс *Обогаћење и нормирање метаподатака при опису дигиталних објеката* одржава сваке среде у месецу током маја–јуна и септембра–децембра 2015. године под условом да се пријави довољан број полазника (минимум три кандидата).

Пријављивање је обављано онлајн преко Гугл форме. Последњи курс је одржан 23. септембра 2015. године, јер се након тога платформа Бројчана баштина Новог Сада (ББНС) угасила, те се нису могла урадити предвиђене вежбе за полазнике. Оцена полазника курса била је позитивна.

Поред акредитованих семинара који су законом прописани и обавезни, радници Централне библиотеке редовно су посећивали и семинаре за високошколске библиотеке које организује Библиотека Матице српске. У већини случајева, семинарима за високошколске библиотеке присуствовала је Мирјана Брковић, а у случају спречености семинаре су пратили сарадници.

Табела 6, Семинари за високошколске библиотекаре које су похађали библиотекари Централне библиотеке

Р. БР.	НАЗИВ ПРЕДАВАЊА И ПРЕДАВАЧ	ПРЕДСТАВНИК ЦЕНТРАЛНЕ БИБЛИОТЕКЕ	ДАТУМ СЕМИНАРА
1.	<i>Улога високошколских библиотека у процесима насхаве</i> – Жељко Вучковић <i>Истраживање цитираности у Рефералном центру</i> БМС – Бранислава Аврамовић Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	27.05.2004.

2.	<i>Набавка и коришћење серијских публикација у високошколским библиотекама у Војводини – Жељко Вучковић</i> <i>Серијске публикације у Рефералном центру у БМС – Бранислава Аврамовић</i> Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	16.12.2004.
3.	<i>Коришћење електронских часописа у високошколским библиотекама у Војводини – Бранислава Аврамовић</i> <i>Обрада публикација на CD ROM-у – Штефанија Маћко и Марија Јованцаи</i> Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	27.12.2005.
4.	<i>Коришћење публикација у мрежи високошколских библиотека у Војводини – Жељко Вучковић</i> <i>Резултати пројекта истраживања цитираности научних радника Војводине – Бранислава Аврамовић</i> Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	12.12.2006.
5.	<i>О раду високошколских библиотека у 2006. години – Александра Драпшин</i> <i>Мерење коришћења електронских часописа у високошколским библиотекама – Александра Драпшин</i> <i>Развој међубиблиотечке размене са иностранством – Иванка Клајн</i> <i>Импакти фактори часописа и њихова категоризација – Бранислава Аврамовић</i> <i>Истицање цитираности радова у Индексима научних цитата у БМС – Бранислава Аврамовић и Иванка Клајн</i> Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	27.12.2007.
6.	<i>Електронска обрада публикација – Љиљана Клевернић и Весна Укропина</i> <i>Електронска израда библиографија истраживача – Љиљана Клевернић и Весна Укропина</i> Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	21.05.2008.

7.	<i>Евалуација научног рада и цитираности</i> – Бранислава Аврамовић, Иванка Клајн <i>Цитирање базе података</i> – Бранислава Аврамовић, Иванка Клајн Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	06.06.2008.
8.	<i>Образовање корисника високошколских библиотека</i> – Радован Мићић и Новка Шокица Шуваковић <i>Образовање корисника и искуства Рефералног центра</i> – Бранислава Аврамовић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	09.12.2009.
9.	<i>Нормативна контрола библиографских података у COBISS-у</i> – Весна Укропина <i>Библиотечке вештине и како помоћи истраживачу – новости у КоБСОН-у</i> – Бранислава Аврамовић <i>Информациона писменост студената</i> – Мара Деспотов Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	08.06.2010.
10.	<i>Дигитализација библиотечке грађе</i> – Новка Шокица Шуваковић <i>Најновије информације из Рефералног центра</i> – Бранислава Аврамовић Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	07.12.2010.
11.	<i>Истраживање цитираности радова истраживача Војводине у Индексима научних цитата до 2008. године</i> – Иванка Клајн Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	06.06.2011.
12.	<i>Поклони у БМС</i> – Јелена Ковачек Светличић <i>Дигитална БМС</i> – Новка Шокица Шуловић Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	08.06.2012.
13.	<i>Одредница именског каталога</i> – Меланија Блашковић <i>Резервација публикација у БМС преко OPAC-а</i> – Новка Шокица Шуваковић Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	27.11.2012.

14.	<i>Нова законска акција о библиотечкој делатности</i> – Марија Јованцаи, Новка Шокица Шуваковић, Ивана Гргурић Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	12.06.2013.
15.	<i>Обрада континуалних извора и електронске траже</i> – Милена Марковић и Штефанија Маћко <i>Статистика рада високошколских библиотека у Војводини</i> – Ивана Гргурић Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	22.11.2013.
16.	<i>Рад са корисницима</i> – Гордана Ђилас Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	23.05.2014.
17.	<i>Искуства са 80. ИФЛЕ, конференције у Лиону 2014, на тему Библиотеке, грађани, друштва: тежња за знањем</i> – Даниела Кермеци Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	28.11.2014.
18.	<i>Аудио-библиотеке као још једна димензија приступа литературе</i> – проф. др Владо Делић <i>Библиотечке услуге за особе са пошешкоћама у читању</i> – ЈУ Специјална библиотека за слепе и слабовида лица Републике Српске као пример добре праксе – Оливера Кривошић и Соња Ивановић Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	05.06.2015.
19.	<i>Осноси с јавношћу и савремени медији у библиотекама</i> – Драгана Јовановић Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	12.11.2015.
20.	<i>Новине у Правилнику о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата (донетом 1. марта 2016)</i> – Марина Шмудла и Иванка Клајн <i>Филмска уметност у фондовима Посебних збирки БМС</i> – Ирена Зечевић, Бојана Бјелица и Јована Новаков Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	25.05.2016.

21.	<i>Принципи и пракса размене научних публикација – Радивој Додеровић</i> <i>АГРИС – Међународни информациони систем за пољопривредне науке и технологију – Марина Ђачић</i> Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	25.11.2016.
22.	<i>Дигитална библиотека докторских дисертација одбрањених на Универзитету у Новом Саду: стање и перспективе – Мирјана Брковић</i> <i>Појава и карактеристике предајорских часописа и издавача – Зорица Ђокић</i> Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	14.06.2017.
23.	<i>Правилник о ближим условима за дигитализацију библиотечко-информационе траже и извора – Мирјана Брковић и Новка Шокица Шуваковић</i> <i>Искуства са 83. Ифлине конференције – Оливера Кривошић</i> Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	20.12.2017.
24.	<i>Библиотечка статистика и међународни стандард за библиотеке ISO 2789 – Марина Шмудла и Марина Ђачић</i> <i>ORCID: јединствени међународни идентификатор истраживача – Марина Шмудла и Марина Ђачић</i> Присуствовали: Филип Маринковић и Стефан Савић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	01.06.2018.
25.	<i>Јад Вашем: сећање и инспирација – Драгана Д. Јовановић и Марина Шмудла</i> <i>Унија библиотека Кине и земаља Централне и Источне Европе – Оливера Кривошић</i> <i>Представљање ИФЛА регионалне радионице: Библиотеке и УН агенда 2030 – Марина Ђачић</i> <i>Шта су Интернет (и друштвене мреже) добро донели читању – Јованка Козловачки Дамјанов</i> Присуствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	18.12.2018.

26.	<i>Искусства рада у Националној библиотеци Француске – Соња Ивановић</i> <i>Нормативна контрола – Весна Укропина</i> Присутствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	07.06.2019.
27.	<i>Пронађи своје место у IFLA организацији: New Professionals Special Interest Group (NPISG) као опција – Јелена Вуксановић и Оливера Шербеџија</i> <i>ФАО (Организација за храну и пољопривреду Уједињених нација) радионице у току 2019 – Марина Ђачић и Марина Шмудла</i> Присутствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	18.12.2019.
28.	<i>Апликација за Мрежу библиотека Србије (МБС) за високошколске библиотеке у Војводини: питања и недоумице – Марина Ђачић и Марина Шмудла</i> Присутствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	16.06.2022.
29.	<i>Нормирање личних имена у зајамном каталогу Србије – Весна Укропина</i> <i>Представљање dCOBISS апликације за чување дигиталних садржаја – Новка Шокица Шуваковић и Остваривање матичних функција Библиотеке Матице српске у високошколским библиотекама у Војводини – Марина Ђачић, Марина Шмудла</i> Присутствовали: Мирјана Брковић и Ивана Иконић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	16.12.2022.
30.	<i>Ауторски профили за eНауку: остварање, одржавање, повезивање, аутора – Весна Абадић, Марија Гордић, Миле Стијепоновић и др Сања Антонић</i> Присутствовали: Мирјана Брковић и Ивана Иконић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	22.11.2023.
31.	<i>Вештачка интелигенција и библиотечко информационо делатност: нови алати за разноврсну примену у дигиталној ери – тренутно стање и перспективе – Дејана Каваја Станишић</i> Присутствовала: Мирјана Брковић	Библиотека Матице српске, Нови Сад	17.05.2024.

Представници Централне библиотеке присуствовали су најразличитијим радионицама, семинарима, састанцима и предавањима које су организовале институције у окружењу, а након 2020. године све чешће су састанци организовани онлајн у виду Zoom састанака или вебинара. На пример:

- Проф. др Младен Чуданов са Факултета организационих наука Универзитета у Београду одржао је предавање и радионицу *Гејмификација у библиотекама* у Градској библиотеци у Новом Саду 8. децембра 2014. године.
- Састанак поводом уноса докторских дисертација у Национални репозиторијум докторских дисертација одбрањених у Србији – НАРДУС, који организује Министарство просвете, науке и технолошког развоја, 22. децембар 2015. године.
- Семинар у организацији Центра за промоцију науке и Природно-математичког факултета Универзитета у Новом Саду одржан је 19. јануара 2018. у Ректорату Универзитета у Новом Саду.
- Предавање *EBSCO Audiobooks* Мартина Колмана одржано је преко webex-а 4. априла 2018.
- Радионица *Демократизација дигитализације у библиотекама* – др Адам Софронијевић, Александра Трговац, Наташа Дакић, Јелена Андоновић одржана је у Градској библиотеци

у Новом Саду, 31. октобра 2018. и 29. новембра 2018.

- Јавно предавање и дискусија у оквиру пројекта *Водич кроз дигитализацију културе у Србији* одржано је 19. новембра 2018. у Галерији Матице српске у Новом Саду. Присуствовали су: Филип Маринковић, Стефан Савић и Мирјана Брковић.
- Целодневна конференција *Focus on Science* одржана је у Универзитетској библиотеци у Београду 12. новембра 2018. Присуствовали су: Стефан Савић и Мирјана Брковић.
- Радионица за тренере за отворену науку *Open Science Trainer Bootcamp* одржана је у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић” у Београду 23. априла 2019. године. Присуствовала је: Мирјана Брковић.
- Конференција *Културна баштина и туризам: искуства Западне Балкана*, организовала је Универзитетска библиотека „Светозар Марковић” у Београду, 5. октобра 2022. године. Присуствовала: Ивана Иконић.
- Четврта конференција *Дани отворене науке у Србији* организовао је Универзитет у Београду, а одржан је у Технолошком парку Звездара у Београду, 3. и 4. новембра 2022. Присуствовала је: Ивана Иконић.
- *Erasmus+ BIP Staff Week for Librarians* организовала је Универзитетска библиотека у Марибору у сарадњи са Универзитетом у Марибору, 29. маја – 2. јуна 2023. године, док

су виртуелни састанци одржани раније, 8 – 12. маја 2023. године.

Присуствовала је: Ивана Иконић.

- Предавање *Дан еНауке у Новом Саду*, организовало Министарство науке, технолошког развоја и иновација, одржано на Универзитету у Новом Саду, 10. новембра 2023. године.

Присуствовале: Мирјана Брковић и Ивана Иконић.

- Конференција *Библиотеке и вештачка интелигенција*, одржана у оквиру *Београдске недеље филозофије права*, Правни факултет Универзитета у Београду, 17. новембра 2023. године.

Присуствовала: Ивана Иконић.

- *БДС вебинар: Зелене библиотеке* – Даниела Скоковић, организовало Библиотекарско друштво Србије, 24. јануара 2024. године.

Присуствовала: Ивана Иконић.

- *БДС вебинар: Библиотекари – знање и самоусавршавање* – Небојша Цвејић, организовало Библиотекарско друштво Србије, 27. марта 2024. године.

Присуствовала је: Ивана Иконић.

- *Пролетњи БДС форум 2024: Формално образовање библиотекара као основа напретка библиотекарске професије*, организовало Библиотекарско друштво Србије, а одржан на Педагошком факултету у Сомбору, 18. априла 2024.

Присуствовала је: Ивана Иконић.

- Предавање *Примена вештачке интелигенције и машинског учења у аутоматском рашиштавању старог српског писаног и штампаног наслеђа* – проф. др Владимир Поломац са Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу, одржано на Одсеку за српски језик и лингвистику Филозофског факултета у Новом Саду, 28. маја 2024. године.

Присуствовала: Ивана Иконић.

Библиотекари Централне библиотеке Универзитета у Новом Саду учествовали су у бројним онлајн радионицама и разговорима за округлим столом. То је посебно било корисно у време пандемије вируса корона и наредних година. Ово су радионице, семинари, конференције и предавања која смо пратили:

- *PUBMET2020: the 7th Conference on Scholarly Communication and Publishing in the Context of Open Science* (online), 16–18.09.2020, у организацији Задарског универзитета из Хрватске;
- *Методе и технике библиометрије и њихова примена на анализи публикационе активности република бивше Југославије* (модератор проф. др Драган Ивановић, ФТН), 30.11.2020;
- Виртуални округли сто: *The role of National Libraries in times of economic and health crisis*, 09.12.2020;
- *Building trust and engagement in peer review*, 10.12.2020;

- *LetsGep – Gender Budgeting in Research Institutions*, 22.02.2021;
- *KoBSON + Clarivate Analytics New Interface of WoS*, 15.03.2021;
- *Resource Sharing Redefined*, 14.04.2021;
- *SCOPUS Author ID*, 22.04.2021;
- *Create Your Perfect Article Using Writeful*, 11.05.2021;
- Conference *Why an anti-plagiarism software is essential but not enough?* (online), 26.04.2022;
- Предавање *OA advantage*, 14.06.2022;
- Вебинар *Using the Web of Science APIs to support the research and research evaluation*, 13.06.2023;
- Вебинар *Web of Science: Introducing the New ProQuest Dissertations & Theses Citation Index*, 27.09.2023;
- Peer Review Week 2023: *A Roundtable Discussion on the Future of Peer Review*, 28.09.2023;
- *Pre Ovid Day*, 31.10.2023;
- *Introducing two new indexes on the Web of Science platform: ProQuest Dissertations & Theses Citation Index and Preprint Citation*, 28.11.2023;
- *Analyzing publication activity in InCites*, 6.12.2023;
- *Web of Science, JCR & InCites 2023 highlights*, 14.12.2023;
- *Most impactful emerging specialty areas and research fronts for 2023*, 23.01.2024;
- *Introducing the new Grants Index on the Web of Science platform*, 13.03.2024;
- *Clarivate solutions to develop your Rankings Strategy*, 17.04.2024;
- *Citizen-enhanced Open Science (CeOS) in the Netherlands: Mutual Learning Exercise*, 21.06.2024.

11. ПРЕДАВАЊА КОЈА СУ ОДРЖАЛИ ЗАПОСЛЕНИ У ЦЕНТРАЛНОЈ БИБЛИОТЕЦИ

Након доласка у Централну библиотеку Универзитета у Новом Саду, запослени у

Централној библиотеци као афилијацију уз своје радове наводе Универзитет у Новом Саду.

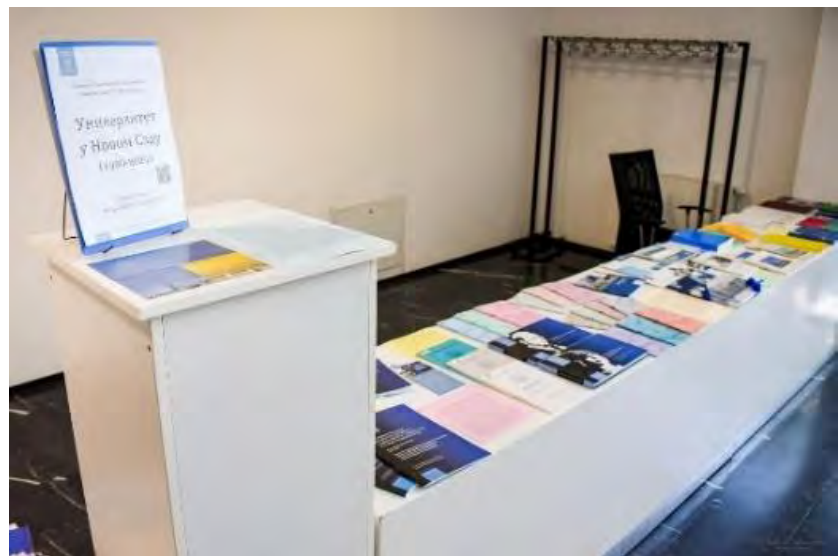
Табела 7. Предавања која су одржали запослени у Централној библиотеци

НАСЛОВ	ИЗЛАГАЧ	КОНФЕРЕНЦИЈА	ДАТУМ ОДРЖАВАЊА
<i>Стандарди који се односе на рејзиторије са отвореним приступом у академским библиотекама</i>	Мирјана Брковић, Ана Ивковић	Девета међународна научна конференција у организацији Библиотекарског друштва Србије	04–05. новембар 2010.

<i>Проблеми очувања савременог националног научног стваралаштва</i>	Мирјана Брковић	Конференција Савремено национално стваралаштво као континуирано неговање културног и националног идентитета	06. март 2017.
<i>Правилник о ближим условима за дигитализацију библиотечко-информационе грађе и извора (Службени гласник 102/17 од 15.11. 2017)</i>	Мирјана Брковић	Стручни скуп, Читаоница Градске библиотеке у Новом Саду, Нови Сад	21. децембар 2017.
<i>Академске библиотеке у XXI веку</i>	Мирјана Брковић	Конференција Култура универзитета и филологија, Филолошки факултет, Београд	31. мај 2018.
<i>From idea to functional ETD: experiences from the University of Novi Sad, Serbia</i>	Mirjana Brković, koautori Tatjana Tošić i Tatjana Zubić	Конференција ETD 2022, Универзитет у Новом Саду и Факултет техничких наука Нови Сад	08. септембар 2022.
<i>The University of Novi Sad Central Library</i>	Ivana Ikonić	<i>Erasmus+ BIP Staff Week for Librarians</i> , Univerzitetska biblioteka Maribor u saradnji sa Univerzitetom u Mariboru (onlajn)	08. мај 2023.
<i>Challenges of digitalisation at university libraries</i>	Mirjana Brković	EUGLOH 2.0 & Friends ERASMUS+ Blended Intensive Programme (BIP), Универзитет у Новом Саду	23. мај 2023.
<i>Дигитализација и прилагодбавање литературе као подршка студентима са инвалидитетом на Универзитету у Новом Саду</i>	Ивана Иконић	Образовање приступачно свима – регионална универзитетска конференција, Универзитет у Новом Саду	22. септембар 2023.

Најновија активност коју је организовала Централна библиотека поводом Дана Универзитета у Новом Саду била је изложба *Универзитет у Новом Саду (1960–2024)*, ауторке др Иване Иконић. Изложба је била постављена у холу Централне зграде Универзитета у Новом Саду и трајала је 28. јуна – 12. јула 2024. године.

Уз изложбу је објављен и електронски [каталог изложбе](#). Према речима Иване Иконић (2024), поставка изложбе имала је за циљ да „подстакнемо и инспиришемо и наредне генерације да дају свој допринос развоју и напретку Универзитета у Новом Саду којем сви са поносом припадамо” (Иконић, 2024, стр. 5).

Слика 31 и Слика 32, Изложба Универзитет у Новом Саду (1960–2024)

12. ПОСЕТЕ ЦЕНТРАЛНОЈ БИБЛИОТЕЦИ

Током две деценије у посету Централној библиотеци Универзитета у Новом Саду долазиле су бројне делегације и појединци.

Пре више од једне деценије, тачније 18. јануара 2012. године, Централну библиотеку посетила је редакција *Панчевачког читалишта, листа Градске библиотеке Панчево*. Том приликом разматрана су питања важна за издавање часописа *Читалиште, научни часопис за теорију и праксу библиотекарства*, као наставка часописа *Панчевачко читалиште*. Састанку су присуствовали: проф. др Гордана Стокић Симончић, редовни професор на Катедри за библиотекарство и информатику Филолошког факултета у Београду, др Драгана Сабовљев, библиотекар саветник из Градске народне библиотеке „Жарко Зрењанин” Зрењанин, Горан Траиловић, библиотекар саветник из Градске библиотеке Панчево, Виолета Ракић, библиотекар саветник и тадашњи управник Библиотеке Филозофског факултета у Новом Саду, и др Мирјана Брковић, библиотекар саветник и управница Централне библиотеке.

Након сеобе у нову, Централну зграду Универзитета у Новом Саду, 25. новембра 2013. године Универзитет у Новом Саду посетио је Њ. Е. амбасадор Мајкл Девенпорт, шеф делегације Европске уније у Републици Србији. Том приликом амбасадор је посебну пажњу посветио опреми која је средствима Европске уније

Слика 33, Састанак редакције *Панчевачког читалишта*

Слика 33 (с лева на десно): Виолета Ракић, проф. др Гордана Стокић-Симончић, Горан Траиловић

Слика 34, Посета Њ.Е. амбасадора Мајкла Девенпорта

Слика 34 (с лева на десно): Њ.Е. амбасадор Мајкл Девенпорт, Мирјана Брковић

набављена за Централну библиотеку Универзитета у Новом Саду. Посебно занимање амбасадора изазвале су машина за отпашивање публикација и робот-скенер.

Универзитет у Новом Саду и Библиотека Универзитета у Мелбурну у дужем периоду развијају односе пријатељства и узајамне подршке кроз своје активности и уз подршку Културног клуба Нови Сад из Мелбурна. Почетком 2015. године Централна библиотека је прикупила око 1.000 публикација и послала их на поклон Библиотеци Универзитета у Мелбурну. Књиге су прикупљене у Србији преко Библиотеке Матице српске, Централне библиотеке Универзитета у Новом Саду и Министарства спољних послова на захтев Културног клуба Нови

Сад из Мелбурна. Као први корак у успостављању пријатељства између два универзитета и њихових библиотека у посету је дошао уважени господин Филип Г. Кент, управник Универзитетске библиотеке Универзитета у Мелбурну, Аустралија. Организован је радни састанак који је одржан 2. септембра 2016. године.

Том приликом господин Кент је одржао предавање на тему *Challenges in Research Libraries: an Australian perspective*, а рад библиотека Универзитета у Новом Саду и појединих факултетских библиотека представили су проф. др Владо Делић са Факултета техничких наука, проф. др Гордана Рудић са Педагошког факултета и мр Радмила Дабановић из Библиотеке Правног факултета.

Слика 35, Предавање господина Филипа Г. Кента

Једна од добро организованих је била стручна посета 40-так библиотекара из Марибора који су желели да погледају простор, опрему и фонд Централне библиотеке и да се упознају са начином нашег рада. Посета је била организована 9. септембра 2016. године.

Слика 36, Посета библиотекара из Марибора

Исте године, 30. септембра, Централну библиотеку Универзитета у Новом Саду посетила је група од 20-так студената са Државног универзитета Емпорија из Канзас Ситија у Сједињеним Америчким Државама. Посету је предводио проф. др Ендрју Смит (Andrew J. M. Smith), ванредни професор Факултета за библиотекарство и информатику на Државном универзитету Емпорија. Посета је организована у сарадњи са Америчким кутком у Новом Саду и Америчком амбасадом у Београду.

Владан Вукосављевић, тадашњи министар културе и информисања Републике Србије посетио је Универзитет у Новом Саду 1. јуна 2018. године. Заједно са министром Вукосављевићем, у посети су били представници Министарства др Драган Хамовић, специјални саветник министра културе, и др Дејан Масликовић, помоћник министра културе за дигитализацију. Из Новог Сада у посети су били Весна Срданов, начелница Управе за културу Града, Сава Тодоров, председник Управног одбора Градске библиотеке, Тодор Брзак, председник Надзорног одбора Градске библиотеке, Драган Којић, директор Градске библиотеке, и Александар Јокановић, помоћник директора Градске библиотеке у Новом Саду. У делегацији је била и Јелена Подгорац Јовановић, директорка Библиотеке шабачке.

Слика 37, Посета министра Владана Вукосављевића

Госте су примиле проректорке Универзитета у Новом Саду проф. др Биљана Абрамовић и проф. др Снежана Смедеравац. Са Универзитета у Новом Саду састанку су присуствовали и проф. др Бранко Милосављевић,

руководилац развоја Библиотечко-информационог система БИСИС и редовни професор Факултета техничких наука, др Мирјана Брковић, управница Централне библиотеке, и мр Милан Керац, извршни руководилац Центра за информационе технологије Универзитета у Новом Саду. Разговарало се о развоју и имплементацији библиотечко-информационог система БИСИС и о унапређеној верзији система БИСИС који је развијен на Универзитету у Новом

Саду, а данас га активно користи преко 50 библиотека свих типова у Републици Србији. Након састанка у Свечаној сали Ректората, делегација је посетила Центар за информационе технологије и Централну библиотеку Универзитета у Новом Саду, како би се упознали са хардверском опремом система БИСИС, која је смештена у згради Ректората, а чију набавку је у оквиру пројекта финансирало Министарство културе и информисања.

Закључак

Током две деценије постојања Централна библиотека Универзитета у Новом Саду развила се од „библиотеке у повоју” у институцију која је оправдала своје постојање, постала место окупљања људи из библиотечке струке, студената и научних радника, препознатљиво по отворености, гостољубивости, професионалном односу према раду и спремности на сарадњу. Библиотечко-информациони систем Универзитета у Новом Саду повезан је у целину бројним активностима, слободним протоком информација, као и подршком факултетским библиотекама која је пружана и пружа се из Централне библиотеке.

На покрајинском и републичком нивоу, колегијални односи и лепа сарадња годинама је развијана са Библиотеком Матице српске као матичном институцијом, са Народном библиотеком Србије као националном

институцијом, са Универзитетском библиотеком „Светозар Марковић” као најстаријом универзитетском библиотеком, са градским библиотекама у Новом Саду, Зрењанину, Панчеву, Београду као јавним библиотекама, са библиотекама Спомен-збирке Павла Бељанског у Новом Саду, Архива Војводине у Новом Саду, Српског народног позоришта из Новог Сада, Института за онкологију у Београду, али и са свим другим библиотекама и библиотекарима који су били заинтересовани за ту врсту сарадње.

Међународни контакти успостављани су са европским, руским и америчким институцијама најчешће у виду размене стручњака, пројектних активности или размене публикација, а успостављани су путем електронске поште, уживо на конференцијама и састанцима, као и путем видео-конференција. Лепа сарадња је остварена и са издавачким кућама, увозницима књига,

сајмовима у Новом Саду и Београду. Сваки нови контакт водио је ка све чвршћем позиционирању Централне библиотеке Универзитета у Новом Саду на мапи институција са којима је пожељна сарадња.

У најновије време пуно је речи о могућностима које пружа развој вештачке интелигенције у вези са библиотекама и библиотекарством уопште. У раду Питера

Фернандеза (2024) каже се да су могући правци развоја библиотекарства веома широки и непредвидиви, али „библиотеке и корисници имају користи од тога што остају фокусирани на своје основне вредности, док се баве технологијом која омогућава приступ информацијама о свету” (Fernandez, 2024, str. 3). Верујемо да ће тако остати и у Централној библиотеци Универзитета у Новом Саду и у периоду након првих двадесет година.

Прилог: Преглед позивница на предавања, радионице и обуке у Централној библиотеци

ЦЕНТРАЛНА БИБЛИОТЕКА
УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ
Нови Сад
Трг Доситеја Обрадовића 5

Поштоване колеге и колегинице,

Имамо част да вас позовемо на предавање

БИБЛИОТЕКА ОКЛАНДСКОГ
УНИВЕРЗИТЕТА

које ће одржати **мр КСЕНИЈА МИНЧИЋ-ОБРАДОВИЋ**, шеф
Одељења за каталогизацију у Библиотеци Окландског
универзитета.

Предавање ће се одржати у петак 9. јуна 2004. године са
почетком у 11 часова у Свечаној сали Ректората на III спрату.

С поштовањем,

мр Мирјана Брковић

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ЦЕНТРАЛНА БИБЛИОТЕКА
Нови Сад
Трг Доситеја Обрадовића 5

Поштоване колегикине и колеге,

Част ми је да вас позовем на презентацију

BOWKER: библиографске базе података

коју ће одржати Растислава Мирковић из компаније R.R.
BOWKER (UK), представништва у Берлину.

Предавање ће се одржати у среду, 27. октобра 2004. године, са
почетком у 11.00 часова у Свечаној сали Ректората, на III
спрату.

Срдечно,

мр Мирјана Брковић,
управник Централне библиотеке УНС-а

UNIVERZITET U NOVOM SADU
Centralna biblioteka

Поштовани,

Centralna biblioteka Univerziteta u Novom Sadu poziva vas naizmenicno da u
četvrtak, 11. novembra, u 10.00 časova,
u Svecanoj sali FTN-a, Trg Dositeja Obradovica 6,
prisustvujete prezentaciji rada u bibliotečkim bazama podataka:

Bowker bazi GLOBAL BOOKS IN PRINT
www.globalbooksinprint.com

BAZA PODATAKA ZA KNJIGE daje podatke o knjigama
koje su u štampi, otkada koje su više ne štampaju i koje će se
ikad pojaviti na svetlom tiskanju.

- Bibliografski podaci o više od 10 MILIONA NASLOVA koji uključuju e-books, video i audio
publikacije, iz SAD, UK, Kanade, Australije, Južne Afrike, Novog Zelanda
- Informacije o IZDAVAČIMA, CENAMA, NAČINU NAVRATKE I OSNOVNIM BIBLIOGRAFSKIM
PODACIMA O AUTORIMA
- Veliki broj naslova koje su objavili MEĐUNARODNI IZDAVAČI poput de Gruyter, Springer i
sl.

Ulrich bazi PERIODICAL DIRECTORY
www.ulrichswelb.com

BAZA ZA PERIODIKU daje podatke o časopisima,
novinama, fakto u štampanoj iako i u elektroničkoj formi,
omogućavaju pristup naziv časopisa preko Open Access-a.

- Više od 260.000 ČASOPISA iz celog sveta, akademski i široki e-časopisi, baze podataka sa
apstraktima i indeksima, dnevne novine, popularni magazini i bilten - NA VIŠE OD 200
JEZIKA
- Detaljni BIBLIOGRAFSKI PODACI (ISSN, izdavač, e-format, jezik, tematska oblast, sadržaj,
apstrakt & index i/ili knjiški) (sve objavljene u celosti)
- Sadržaj, linkovi do KRITIKA, APSTRAKTA I KRITIČKIH ČLANAKA objavljenih u celosti (full-text
review)
- Omogućava DIREKTNE LINKOVE do bibliotečkih kataloga (npr. COBISS) i pruža linkove do e-
časopisa (full text) za koje vaša biblioteka ima preplatu
- Informacije o IZDAVAČIMA I NAČINU PORUČIVANJA

ЦЕНТРАЛНА БИБЛИОТЕКА
УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ
Нови Сад
Трг Доситеја Обрадовића 5

Поштоване госпође и господо,

Имамо част да вас позовемо на предавање

АМЕРИЧКА ИСКУСТВА

које ће одржати **мр РАДМИЛА ДАБАНОВИЋ**, управница
Библиотеке Правног факултета у Новом Саду.

Предавање ће се одржати у уторак 16. новембра 2004.
године са почетком у 12 часова и 30 минута у Малој
мультимедијалној сали на II спрату Правног факултета у Новом
Саду, Трг Доситеја Обрадовића 1.

С поштовањем,

мр Мирјана Брковић,
управница Централне библиотеке УНС

Централна библиотека Универзитета у Новом Саду
и
Факултет техничких наука
Одсек за рачунарство и аутоматiku
Катедра за рачунарске науке и информатику

Позивају вас на предавање које ће се одржати
у четвртак, 21. априла 2005. године,
у Централној библиотеци Универзитета у Новом Саду
(Нови Сад, Трг Доситеја Обрадовића 5, III спрат)
са почетком у 13 часова

Владимир Вајнштајн
Globalization Center of Competency
IBM

Unicode – подршка вишејезичnim подацима

Unicode standard definiše simbole koji služe za zapis teksta na raznim jezicima, kao i određen broj algoritama i postupaka za obradu teksta.

Prvi deo prezentacije daje kratak pregled procesa rada i odлучивања u Unicode konziroziјumu sa posebnim osvrtom na proces увођења novih simbola u standard.

Други део презентације бави се постузима који треба да омогуће једноставнију организацију текстуалних података који су записани коришћењем више различитих писама.

О предавачу: Владимир Вајнштајн је члан ICU (International Components for Unicode) тима од 1999. године. Радио је на дизајну и имплементацији управљања ресурсима и колације (сортирања). Тренутно води ICU4C пројект. Владимир је дипломирао и магистрирао на Факултету техничких наука у Новом Саду.

ЦЕНТРАЛНА БИБЛИОТЕКА
УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ
Нови Сад
Трг Доситеја Обрадовића 5

БИБЛИОТЕКА ДЕПАРТМАНА ЗА
МАТЕМАТИКУ И ИНФОРМАТИКУ
Нови Сад
Трг Доситеја Обрадовића 4

Поштоване колеге и колегинице,

Имамо част да вас позовемо на предавање

ЕЛЕКТРОНСКЕ КЊИГЕ

ИСКУСТВА БИБЛИОТЕКЕ
ОКЛАНДСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА

које ће одржати **мр КСЕНИЈА МИНЧИЋ-ОБРАДОВИЋ**, шеф Одељења за каталогизацију у Библиотеци Окландског универзитета.

Предавање ће се одржати у четвртак 29. септембра 2005. године са почетком у 12 часова и 30 минута у Читавици Департмана за математику и информатику на Природно-математичком факултету у Новом Саду, Трг Доситеја Обрадовића 4.

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ и ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ
ЦЕНТРАЛНА БИБЛИОТЕКА ФАКУЛТЕТ
21000 Нови Сад 21000 Нови Сад
Трг Доситеја Обрадовића 5 Трг Доситеја Обрадовића 4

ПОЗИВНИЦА

Позивамо Вас на састанак са Арендом Кистером, представником групе издавача научне литературе из области физике, а у коју су укључени Амерички институт за физику и Америчко друштво физичара, као и Америчко удружење геофизичара.

Na sastanku ће se razgovarati o pretplati koju plaćamo na njihova izdanja i bismo obavješteni o novostima vezanim za elektronske časopise. Razgovor se može voditi na engleskom i njemačkom, s obzirom da gospodin Kister govori oba jezika.

Састанак ће се одржати у четвртак, 24. новембра 2005. године са почетком у 9 сати и 30 минута на Природно-математичком факултету, Библиотека Департмана за математику и информатику и Департмана за физику. Очекује се да ће састанак трајати до 1 сат.

Срдачно,

мр Мирјана Брковић, с.р.
управница ЦБ УНС

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ЦЕНТРАЛНА БИБЛИОТЕКА
Нови Сад

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
СРБИЈЕ
Београд

Имамо част да вас позовемо на презентацију
ЕМЕРАЛД сервиса који покрива области економије и
менаџмента под насловом:

Како користити Емералд у пуној снази и могућност објављивања у Емералд часописима

Сервис ће представити господин Steve Smith,
представник Emerald Publishing-a.

Презентација ће се одржати у уторак, 14. марта 2006. године, са почетком у 9 часова у Централној библиотеци УНС, у згради Ректората, Трг Доситеја Обрадовића 5/III.

ЦЕНТРАЛНА БИБЛИОТЕКА
УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ
Нови Сад
Трг Доситеја Обрадовића 5

и

БИБЛИОТЕКА ПРАВНОГ
ФАКУЛТЕТА
Нови Сад
Трг Доситеја Обрадовића 1

Имамо част да вас позовемо на радионицу

КАКО СЕ ПИШЕ И ДРЖИ
ПРЕЗЕНТАЦИЈА

КОРИСТЕЋИ POWER POINT

коју ће одржати **мр РАДМИЛА ДАБАНОВИЋ**, управница
Библиотеке Правног факултета у Новом Саду.

Радионица ће се одржати
у уторак и среду 16-17. маја 2006. године
са почетком у 9 часова

у Компјутерској учионици на Правном факултету
у Новом Саду, Трг Доситеја Обрадовића 1,
у ламели С, на међуспрату просторија бр. 13.

С поштовањем,

мр Радмила Дабановић и
мр Мирјана Брковић

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ и ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ
ЦЕНТРАЛНА БИБЛИОТЕКА ФАКУЛТЕТ
21000 Нови Сад 21000 Нови Сад
Трг Доситеја Обрадовића 5 Трг Доситеја Обрадовића 4

ПОЗИВНИЦА

Позивамо Вас на састанак са *Кристофом Муравским*,
представником за Централну и Источну Европу фирме

Blackwell's Book Services.

Blackwells Book Services је међународни продавац
књига за академске и научне библиотеке широм света који
снабдева куће књигама различитих издавача, углавном на
енглеском, француском и немачком језику, по конкурентним
ценама и у веома кратком року захваљујући софистицираној
логистичкој подршци и свакодневној сарадњи са већином
светских издавача.

Састанак ће се одржати

у среду 18. октобра 2006. године
са почетком у 10 сати и 30 минута
у Читалици Департмана за
математику и информатику

на Природно-математичком факултету у Новом Саду, Трг
Доситеја Обрадовића 4 (приземље, соба 11а). Очекује се да ће
састанак трајати до 1 сат.

Срдачно,
мр Мирјана Брковић, с.р.
управница ЦБ УНС

ЦЕНТРАЛНА БИБЛИОТЕКА
УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ
Нови Сад
Трг Доситеја Обрадовића 5

и

БИБЛИОТЕКА ПРАВНОГ
ФАКУЛТЕТА
Нови Сад
Трг Доситеја Обрадовића 1

Имамо част да вас позовемо на радионицу

КАКО СЕ ПИШЕ И ДРЖИ
ПРЕЗЕНТАЦИЈА

КОРИСТЕЋИ POWER POINT
П део

коју ће одржати **мр РАДМИЛА ДАБАНОВИЋ**, управница
Библиотеке Правног факултета у Новом Саду.

Радионица ће се одржати
у уторак и петак 26. и 29. јуна 2007. године
са почетком у 9 часова

у Компјутерској учионици на Правном факултету
у Новом Саду, Трг Доситеја Обрадовића 1,
у ламели С, на међуспрату просторија бр. 13.

С поштовањем,

мр Радмила Дабановић и
мр Мирјана Брковић

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА и УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
СРБИЈЕ ЦЕНТРАЛНА БИБЛИОТЕКА
11000 Београд 21000 Нови Сад
Скерлићева 1 Др Илме Ђуричића 3

ПОЗИВНИЦА

Позивамо Вас на презентацију
ProQuest servisa

коју ће одржати
Ева Клорек (Ewa Klorek),
менаџер продаје за Југоисточну Европу
сервиса ProQuest из Оксфорда,
са својим сарадницима.

Презентација ће се одржати

у четвртак 9. октобра 2008. године
са почетком у 12 часова у просторијама
Централне библиотеке Универзитета
у Новом Саду

у Улици Др Илме Ђуричића 3 (са задње стране Студентског
дома „Слободан Бајић“). Након презентације и дискусије са
иностраним представницима, предвиђен је разговор о
проблемима са којима се сусрећу библиотекари у свом раду.

мр Мирјана Брковић,
управница ЦБ УНС

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ и ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ
ЦЕНТРАЛНА БИБЛИОТЕКА ФАКУЛТЕТ
21000 Нови Сад 21000 Нови Сад
Др Илије Бурчића 3 Трг Доситеја Обрадовића 4

ПОЗИВНИЦА

Позивамо Вас на презентацију
библиотечког-софтверског система

BISIS v. 4.0

Библиотечки софтверски систем BISIS v. 4.0 је електронска подршка библиотечко-информационом раду библиотека који је развијен на Природно-математичком факултету и **Факултету техничких наука** у Новом Саду. Систем у потпуности задовољава све међународне стандарде и функције библиотечких информационих система, а посебно је прилагођен потребама специјалних, јавних и високошколских библиотека. Задовољава и захтеве за преузимање библиотечких записа.

Презентација ће се одржати
у уторак, 23. децембра 2008. године,
са почетком 9 часова
у Свечаној сали РЕКТОРАТА,
Трг Доситеја Обрадовића 5, III спрат.

Очекује се да ће презентација трајати до 12 часова.

Покрајински секретаријат
за регионалну и међународну сарадњу

Покрајински секретаријат за регионалну и међународну сарадњу и Инфо-центар о Европској унији Универзитета у Новом Саду имају част и задовољство да позову све заинтересоване да

у уторак, 10. фебруара 2009. године, у термину 13-17 часова
у Свечаној сали Факултета техничких наука у Новом Саду,
Трг Доситеја Обрадовића 6,
присуствују предавању

**Искуства у спровођењу пројеката
прекограничне сарадње –
суседски програми ЕУ**

које ће одржати

Божана Милићевић из Министарства за финансије РС,
Координаторка суседског програма Мађарска – Србија.

Уводну реч ће дати потпредседница Извршног већа АПВ и покрајинска секретарица за регионалну и међународну сарадњу Ивана Дулић Марковић. Покрајински секретаријат за регионалну и међународну сарадњу и Инфо-центар о Европској Унији Универзитета у Новом Саду организују ове предавање као наставак пројекта „Европа у Војводини“.

За детаљне информације посетите секцију Програми на сајту Покрајинског секретаријата за регионалну и међународну сарадњу www.region.vojvodina.gov.rs

Прес конференција заказана је за 16 часова и 30 минута.

Покрајински секретаријат
за регионалну и међународну сарадњу

Покрајински секретаријат за регионалну и међународну сарадњу и Инфо-центар о Европској унији Универзитета у Новом Саду имају част и задовољство да позову све заинтересоване да

у петак, 6. фебруара 2009. године, од 13 часова
у Мултимедијалној сали Правног факултета у Новом Саду,
Трг Доситеја Обрадовића 1,
присуству предавању

IPA програми прекограничне сарадње за Војводину

које ће одржати

Мирјана Ножић из Министарства за финансије РС,
Начелница Одељења за програмне прекограничне сарадње,
и
Божана Милићевић из Министарства за финансије РС,
Координаторка суседског програма Мађарска – Србија.

У оквиру предавања биће представљени IPA програми прекограничне сарадње са земљама у региону – Хрватском, Румунијом, Босном и Херцеговином и Мађарском, а која се финансирају из претприступних фондова Европске уније. Као циљ IPA програма представља се унапређење одрживог развоја пограничних регија ефикасним коришћењем економског потенцијала и природних ресурса. Први циљ расисовања позива заинтересовани би требало да искористе за осмишљавање пројеката који и проналазе одговарајући партнер. Од великог је значаја да се сви потенцијално заинтересовани користили претприступних фондова што детаљније обавесте о IPA програмима прекограничне сарадње за Војводину приликом предавања на Универзитету у Новом Саду.

За детаљне информације посетите секцију Програми на сајту Покрајинског секретаријата за регионалну и међународну сарадњу www.region.vojvodina.gov.rs

Прес конференција заказана је за 14 часова и 30 минута.

УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ

и

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ - ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
БИБЛИОТЕКА

и

ПОДРУЖНИЦА БИБЛИОТЕКАРСКОГ ДРУШТВА
СРБИЈЕ ЗА НОВИ САД – УНС И БМС

Имају част и задовољство да Вас позову на предавање
које ће се одржати у среду, 18. марта 2009. године,
са почетком у 10 часова

у Малој мултимедијалној сали Правног факултета
(Трг Доситеја Обрадовића 5, II спрат, бр. 21),

под насловом

**AMERICAN LIBRARY ASSOCIATION IN GENERAL
WITH EXAMPLES OF LAW LIBRARY ASSOCIATION
OF UNIVERSITY OF PITTSBURGH LIBRARY**

Предавач ће бити Линда Ташбук (Linda Tashbook), библиотекар за међународно и компаративно право и Фудербајгов специјалиста из Библиотеке правног факултета Универзитета у Питсбургу, Пенсилванија, САД. Молим Вас да у што већем броју присуствујете предавању, јер је колегиница Ташбук привремено изаша у Нови Сад да би нам пренела драгоцене искуства наших америчких колегиница и колега.

Инфо-центар о Европској унији Универитета у Новом Саду
има част и задовољство да позове све заинтересоване да
присуствују предавању **др Владимира Медовића**, председника
Комисије за право ЕУ Адвокатске коморе Војводине, на тему:

Споразум о стабилизацији и придруживању
потписан између
Републике Србије и европских заједница

Предавање ће се одржати у среду, **1. априла 2009. године**,
са почетком у **13 часова** у Свечаној сали Ректората
(Трг Доситеја Обрадовића 5, III спрат)

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
БИБЛИОТЕКА МЕДИЦИНСКОГ
ФАКУЛТЕТА
11000 Београд
Пастерова 2

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ЦЕНТРАЛНА БИБЛИОТЕКА
21000 Нови Сад
Др Илије Бурчића 3

у сарадњи са
БИБЛИОТЕКОМ МАТИЦЕ СРПСКЕ

Позивамо Вас на
ТРИБИНУ
OPEN ACCESS DAY

Трибина ће обухватити предавања о значају и новинама које доноси иницијатива
класика као *Отворени приступ* – *Open Access*. Предавања ће обухватити инициј
користиоца платформа *Отвореног приступа* везаних за научне информације као и
друга средства информисања – научне базе (sciencebase), друштвене мреже
(social networks) и високу улогу у ширењу научних информација.

Програм Трибине:

1. Зоран Здравковић: Информациона доступност
2. Саша Антонић: Цитатни индекси и будућност *Отвореног приступа*
3. Ведран Вучић: *RCC* фонд Акселератори медицинских информација
4. Ана Искоковић: *Друштвени медији и научна информација*
5. Др Вера Здравковић: *Корисна и Отворени приступ*
6. Нада Арбутина: *Где почиње пут наука?*

Трибина ће се одржати
у среду, **18. новембра 2009. године**
са почетком у **11 часова**
у Сали за предавања
ЦЕНТРАЛНЕ БИБЛИОТЕКЕ
Универзитета у Новом Саду
(Др Илије Бурчића бр. 3)

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
„СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“
11000 Београд
Булевар краљице Александра 71

ЦЕНТРАЛНА БИБЛИОТЕКА
УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ
21000 Нови Сад
Др Илије Бурчића 3

у сарадњи са
БИБЛИОТЕКОМ МАТИЦЕ СРПСКЕ и
НАРОДНОМ БИБЛИОТЕКОМ СРБИЈЕ

Позивамо Вас на презентацију
NOVINE U Web of Science i
ISI Web of Knowledge BAZAMA PODATAKA
koju će držati David Horki

David Horki (David Horky) je menadžer prodaje za Centralnu i Istočnu
Evropu za zdravstvo i nauku kompanije Thomson Reuters (Thomson Reuters)
iz Londona koja kreira baze podataka Web of Science (WoS) i ISI Web of
Knowledge, stalne za vrednovanje naučnog rada i citiranosti i naših
istraživača. Predavač će se baviti sledećim temama:

- ❖ poboljšanja u ISI Web of Knowledge,
- ❖ efikasnije korišćenje Web of Science,
- ❖ izveštaji o citiranosti (Journal Citation Reports) i njihovi dodaci.

Prezentacija će se održati
u utorak, **17. novembra 2009. godine**
u **9 časova**
u **Svečanoj sali** Univerziteta u Novom Sadu
(Trg Dositeja Obradovića 5, III sprat)

АМЕРИЧКА АМБАСАДА и УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
У СРБИЈИ ЦЕНТРАЛНА БИБЛИОТЕКА
11000 Београд 21000 Нови Сад
Кнеза Милоша 50 Др Илије Бурчића 3

Имамо част и задовољство да Вас
позовемо на предавање
које ће одржати

Проф. др Гвен Александер (Gwen Alexander)

декан Факултета за менаџмент у библиотекарству и информатици
Емпорија државног универзитета (Emporia State University's
School of Library and Information Management – SLIM)

ПОД НАСЛОВОМ

**Образовање библиотекара у Америци /
Информационо описмењавање**

у уторак **28. септембра 2010. године**
са почетком у **11 часова** у
Централној библиотеци
Универзитета у Новом Саду,
Др Илије Бурчића 3
(улаз са задње стране Студентског дома „С. Бајић“)

Univerzitet u Novom Sadu
Centralna biblioteka
Dr Ilje Đuričića 3
Novi Sad

Imamo čast i zadovoljstvo da vas pozovemo da prisustvujete predavanju
koje će se održati u

Centralnoj biblioteci Univerziteta u Novom Sadu
(Dr Ilje Đuričića 3)

u utorak **31. jula 2012.** s početkom u **13.30 časova**

pod naslovom

O BIBLIOTEKAMA U TULUZU
(Naučnoj biblioteci, Pravnoj biblioteci i
Biblioteci Hemijskog instituta)

Predavač će biti naša gošća Sandrine Malotau, direktor Biblioteke
u Tehnološkom institutu u Tuluzu (Service commun de la documentation
et des bibliothèques u Institut National Polytechnique de Toulouse) i
osoba zadužena za pregovore pri nabavi elektronskih izvora i
licenciranju u Konzorcijumu Couperin Francuskog univerziteta
(Responsable Département Coordination des négociations documentaires
Consortium Couperin).

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA DIGITALNE BIBLIOTEKE I DIGITALNI ARHIVI

Obaveštavamo vas zainteresovane da će u utorak, 8. aprila 2014. godine Univerzitet u Novom Sadu i
Centralna biblioteka Univerziteta biti domaćin Međunarodne konferencije Digitalne biblioteke i digitalni
arhivi.

Sva predviđena predavanja biće organizovana u Centralnoj i gradskoj Univerzitetu u Novom Sadu. Početak
programa je u 10 časova. Ulaz je besplatan.

Program konferencije se može videti na linkovima: <http://www.fil.bg.ac.rs/digital2014/program-oz.pdf>
<http://www.fil.bg.ac.rs/digital2014/program-en.pdf>

DOBRODOŠLI!

ELSEVIER LIBRARY CONNECT

October 21st, 2014 - University of Novi Sad
11:00-12:00

Introduction - What you don't know about Elsevier
Catalin Teoharie
Country Manager Central Eastern Europe - South, Elsevier

Current trends in publishing industry
Lucie Vavřilová
Customer Consultant & Marketer, Elsevier

Research management at your fingertips
Krzysztof Szymanski
Research Management, Elsevier

**How do you market library information resources
and information literacy?**
Discussion

EBSCO
INFORMATION SERVICES

"EBSCO Information Services" u saradnji s Centralnom bibliotekom

Univerziteta u Novom Sadu

Vas poziva na predavanje sa praktičnim delom na temu

**Efektivno istraživanje i učenje u EBSCO bazama naučne
literature**

Mesto: Multimedijalna sala I-16, Univerzitet u Novom
Sadu, Dr Zorana Dinkića 1, 21000 Novi Sad

Datum i vreme: 10. decembar (sreda) 2014, 12.00-13.30

PREZENTATOR: Pavel Synak | EBSCO Information Services
Predavačnik za trening i podršku

Program:

- EBSCOhost – Uvod i najvažnije
odlike EBSCOhost platforme
- Pronaći ono što nam je zaišta
potrebno – demonstracija online
strategije pretraživanja sa ciljem
konkretnog izvora podataka na
najeftiniji način
- EBSCO eBooks – šta su to
elektronske knjige i kako ih
pretraživati i preuzimati na eksterni
uređaj
- PlumX – nov način praćenja uticaja
istraživanja i naučnih publikacija

EBSCO
eBooks

Radijemo se našem susretu na seminaru!
<http://search.ebscohost.com>

EU Info Point Novi Sad
Borinjski put 142
23000 Novi Sad, Srbija
Tel.: +381 21 125 753
Email: info@euinfo.rs
Web: www.euinfo.rs

**POZIV
Na radionicu
"Biblioteka EU (EU Bookshop) i Europeana"**

Poštovani/a,

Pozivamo Vas da prisustvujete radionici "Biblioteka EU (EU Bookshop) i Europeana" koja će se održati u četvrtak, 19. februara, od 11.00 do 13.00 h, u Čraonici Centralne biblioteke Univerziteta u Novom Sadu, na adresi Dr Zorana Đinđića 1, u Novom Sadu.

Registracija učesnika predviđena je od 10.45 do 11.00 časova.

Na radionici će biti predstavljen internet portal EU Bookshop, putem kojeg možete da pretražujete i naučne evropske publikacije, od kojih je više od 95 % besplatno. Na ovom sajtu dostupne su publikacije za sve uzraste i iz svih oblasti delovanja Evropske unije. Publikacije se mogu pretraživati po temama, datumima, izdavačima, autorima i ključnim rečima. Portal takođe na radionici će biti predstavljen nacionalni agregator – novina u pripremanju građa za projekat Europeana. Takođe, Centralna biblioteka Univerziteta u Novom Sadu predstavlja rezultate dosadašnje digitalizacije u okviru ovog značajnog projekta.

Na radionici će govoriti:

- Tamara Budžan Vučaj – Zamenica upravnika i rukovodilac Sektora za bibliotečko-informacionu delatnost, Narodna biblioteka Srbije
- Marina Rakić – Savetnica za javnu informisanje, EU info centar Beograd
- Dragan Jovanović – Bibliotekar, Centralna biblioteka Univerziteta u Novom Sadu

Oglašaj organizuje EU info point u Novom Sadu u saradnji sa Centralnom bibliotekom Univerziteta u Novom Sadu i EU info centrom Beograd.

Molimo Vas da svoje prisustvo potvrdite telefonom 021.422.353 ili putem mejla officers@euinfo.rs, najkasnije do srede, 18. februara 2015. godine.

Sređno Vas pozdravljamo!

EU info point Novi Sad

Delogacija Evropske unije u Srbiji otvorila je Informacione kutke u Novom Sadu i Nili, koji imaju za cilj promicanje evropskih vrednosti i direktno pružanje informacija građanima i posetiocima, a u vezi sa u funkcionalnom EU izlazu Srbije (info@euinfo.rs). Informacioni kutak Evropske unije (EUP – EU Info Point) predstavlja mesto u kojem građani mogu da dobiju tačne i relevantne informacije o Evropskoj uniji i njenim institucijama, programima i fondovima kao i o mogućnostima koje Srbiji i njenim građanima donosi pristupanje Evropskoj uniji.

financed by the
European Union

"EBSCO Information Services" in cooperation with the Department of Scientific Information of National Library of Serbia (Kobson) and University of Novi Sad, invites you to a lecture with practical work on the topic:

Effective research and learning in the EBSCO databases of scientific literature

Program:

1. EBSCO database
2. Review and Presentation available EBSCO database of scientific literature
3. EBSCO Discovery Service
4. Introduction and main features EBSCO Discovery Service platform
5. Find what we really need
6. Demonstration online search Strategies which aims data sources used in the most effective manner
7. EBSCO eBooks
8. What are electronic books and how to search and retrieve an external devices

When and where will the seminar take place?

Place: The Central building of the University of Novi Sad
Multimedia room II-13

Address: Dr Zorana Đinđića 1 Novi Sad

Time: Tuesday - December 8th, 2015 12:00 PM to 1:30 PM

Presenter: Pavel Syjak - EBSCO Information Services

We look forward to our meeting at the seminar!

EBSCO databases are available at the university premises here:
<http://search.ebscohost.com>

EBSCO databases are available at the university premises here:
<http://search.ebscohost.com>

Delogacija Evropske unije u Srbiji

**SEMINAR
"BIBLIOTEKE KAO KLJUČNI IZVOR KVALITETNIH INFORMACIJA
O EVROPSKOJ UNIJI"**

11. septembar 2015.

11h – 14.30h

Multimedijalna sala, II sprat, zgrada Rektorata Univerziteta u Novom Sadu
Novi Sad, Dr Zorana Đinđića 1

AGENDA

10.30 – 11.00 Dostatak i registracija učesnika

11.00 – 11.05 Podrška reči i predstavljanje govornika/ca, moderatorka Snežana Pupovac EU Info Point

11.05 – 11.15 *Saradnja mreže biblioteka u Srbiji i Delogacije Evropske unije u Republici Srbiji*, Dobranka Savić – Menadžer projekta, Delogacija Evropske unije u Republici Srbiji

11.15 – 11.25 *Stevni građana Srbije o EU: očekivanja i strahovi*, Ivana Đurić – Pomoćnik direktora, Sektor za komunikaciju i obuku, Kancelarija za evropske integracije Vlade Republike Srbije

11.25 – 11.35 EU projekat: EU u Srbiji – Informacioni punktovi u bibliotekama Srbije, Vesna Jovanović, zadužena za kontinuirano obrazovanje, Narodna biblioteka Srbije

11.35 – 11.45 EU informacioni resursi u Centralnoj biblioteci Univerziteta u Novom Sadu, dr Mirjana Riković, Upravnik Centralne biblioteke, Univerzitet Novi Sad

11.45 – 12.00 EU info kutak-aktivnosti i prezentacije EU publikacija, Snežana Pupovac, Tim lider i osoba zadužena za medije, Info Point Evropske unije u Novom Sadu

12.00 – 12.15 EU informacioni centar Beograd – aktivnosti i EU BOOKSHOP portal, Sava Jovančić, Menadžer javnog prostora i bibliotekar, Informacioni Centar Evropske unije u Beogradu

12.15 – 12.45 Pauza za kafu i posluženje

12.45 – 13.00 EU Program: *Matersko-Srpski IPA Prehrambeni program - poziv za prikupljanje predloga projekata*, Relja Burzan, Šef informativnog centra, Kancelarija u Subotici

financed by the
European Union

Obuka doktoranada Univerziteta u Novom Sadu:
„Oblikovanje doktorske disertacije“
Multimedijalna sala II-13,
Centralna zgrada Univerziteta u Novom Sadu,
u utorak, 22. marta 2016. s početkom u 11 h

Pozivaju se svi zainteresovani doktorandi Univerziteta u Novom Sadu da prisustvuju predavanju i prezentaciji koju će održati Dragana Stanić iz Univerzitetske biblioteke „Svetozar Marković“ u Beogradu pod nazivom „Oblikovanje doktorske disertacije“. Predavanje će se održati u Centralnoj zgradi Univerziteta u Novom Sadu, u Multimedijalnoj sali II-13, u utorak, 22. marta 2016. s početkom u 11 časova. Budući da je broj mesta u sali ograničen, molimo da se prijavite putem linka:

https://drive.google.com/open?id=1CjL3b-STt1gJn0soT_6MOspxzxp133KSLDXQBI

SEMINAR O NAUCHNOJ KOMUNIKACIJI I NAUCHNIM INFORMACIJAMA

Представљање издана Центра за промоцију науке

ОДБРАНА	ГОСТИ
Александар Бискуп УПОД У ОБЛАСТИ НАУЧНОГ ПРИМЕНА – издавач истраживачких научних издана	Татјана Тимотијевић истраживачка библиотека за истраживачке библиотеке Републичке Србије
Никола Заремковић и Урош Урошевић ДОКТОРАТИ У ПРОЈЕКТУ ИСТРАЖИВАЊЕ – издавач истраживачких издана	Урош Урошевић истраживачка библиотека за истраживачке библиотеке Републичке Србије
Миле Сутковић ОДБРАНА – издавач истраживачких научних издана	Никола Заремковић истраживачка библиотека за истраживачке библиотеке Републичке Србије
Павел Лилић НАУЧНА КОМУНИКАЦИЈА – издавач истраживачких научних издана	

Централна Библиотека Универзитета у Новом Саду Понедељак, 24. фебруар
Др Зорана Ђинђића 1, 21000 Нови Сад 11-12:30 часова

EBSCO Information Services

EBSCO
Discovery Service

Search EBSCO Discovery Service

Keyword

☐ Full-Text (online) ☐ Peer Reviewed

- A single entry point for all library resources – **EBSCO Discovery Service**
- Searching **eBook Academic Collection**, viewing books online and offline
- Purchasing additional eBooks via **EBSCO Collection Manager**
- Automated reference list preparation and integration with bibliographic management softwares (EndNote, ProCite, etc.)
- Personalization – Alerts, personal folder, notes, history and many more...

25th May 2017 at 12:00
Čitaonica Centralne
biblioteke
Univerziteta u Novom Sadu

Podržimo Vas na predavanju o bazama podataka Scopus i Science Direct, bibliometrijskim pokazateljima, kao i o razlici naučnih radova. Molimo Vas, takođe, da predstavite izdavačima doktorskih radova kojima bi predavanje moglo biti od izuzetne koristi.

Predavanje će održati dr Katarina Goca, predavačica Elzevira, u srijedu, 10. oktobra 2017. na predavačnici u 11 časova u Multimedijalnoj sali na II spratu Centralne zgrade Univerziteta u Novom Sadu (Multimedijalna sala II-13, Rektorat, Dr Zorana Đinđića 1, Novi Sad).

Agregat je sledeći:

11:00-12:15 Scopus and ScienceDirect: accessing and evaluating the world-class research

- Overview of Scopus and ScienceDirect
- Selection criteria for journals in Scopus
- Bibliometrics available in Scopus
- Search strategies in ScienceDirect
- What's new?
- On line demonstration including comparison of journals using Scopus tools

12:15-12:30 Pause

12:30-13:30 How to write a good scientific article?

- Key components to successful scientific writing
- Examples of good and bad practices
- Technical issues of writing an article
- Ethical issues of writing great scientific articles

Biografija predavača:

Katarina Z. Goca, PhD Eng. – a graduate of Cracow University of Technology and University of Bratsky, with almost a decade of experience in research and teaching at an academic level in Poland and in Europe, a specialist in polymer chemistry and studies of chemical reactions' kinetics. Currently employed as a Customer Consultant for Central-Eastern Europe in Elsevier. A knowledgeable expert on scientific databases and Elsevier solutions for researchers and information specialists, who is passionate about ethics in scientific publishing, as well as about widely understood bibliometrics.

Univerzitet u Novom Sadu, u saradnji sa KOBSON-om, vas poziva
na predavanje za istraživače

Тема предавања:

Профил истраживача:

- савремени контекст научног истраживања
- ефекти Отвореног приступа
- јединствена идентификација аутора

Детаљни подаци о месту и времену одржавања предавања

Место: Универзитет у Новом Саду | Аудиторијум

Адреса: Др Зорана Ђинђића 1 | 21000 Нови Сад

Датум и време: четвртак – 09. новембар 2017. године, од 11:00 до 12:30 часова

Предавач: Милош Шенковић, библиотекар Историјског одељења наука САНУ; национални координатор за отворени приступ при ЕРЛУ

Контакт е-маил: Милош Шенковић, milovan.shenkovic@uns.ac.rs

ДОБРО ДОШЛИ!

Univerzitet u Novom Sadu
Centralna biblioteka

Radi unapređenja pretrage i korišćenja novih baza podataka i elektronskih izvora važnih za nastavu, nauku i praksu koje je moguće nabaviti preko izdavača Wolters Kluwer (Wolters Kluwer), pozivamo vas na predavanje

Pregled novih elektronskih nastavnih izvora u oblasti zdravlja

[Ovid Medline](#)

[Biodigital 3D Human](#)

[Ovid Nursing Edge](#)

[Acland Anatomy](#)

Predavanje će održati gospodin Robin Johanson (Robin Johansson), predstavnik i regionalni menadžer prodaje za Nordiju i Istočnu Evropu, sekcija Wolters Kluwera za naučni, nastavni, istraživački i praktičan rad u oblasti zdravlja

Predavanje će se održati u Centralnoj zgradi Univerziteta u Novom Sadu (Sala za sednice, I sprat, I-9, Dr Zorana Dindića 1, Novi Sad), u četvrtak, 20. oktobra 2022. godine, sa početkom u 11 časova. Vreme trajanja radionice je 60 minuta, nakon čega je predviđeno dodatno vreme za diskusiju i ova vaša pitanja, sugestije i komentare. Nadamo se da ćete se oduševiti našim poziv i saznati nešto novo o trendovima u oblasti nastavnog, istraživačkog i praktičnog rada u oblastima vezanim za zdravlje.

O kompaniji Wolters Kluwer (Wolters Kluwer)

Wolters Kluwer je međunarodna kompanija koja se bavi informacionim uslugama, izdavanjem knjiga, periodičnih publikacija, elektronskih publikacija i brojnim drugim poslovima. Sediste kompanije je u Alftenu na Rijn (Alphen aan den Rijn), Holandija, i u Filadelfiji, SAD. Wolters Kluwer je osnovan 1987. godine pripajanjem izdavačke kuće Kluwer (Kluwer Publishers) sa kompanijom Wolters Sansa (Wolters Sans). Danas ova kompanija broji preko 19 hiljada zaposlenih.

Centralna biblioteka Univerziteta u Novom Sadu i Neolibris imaju čast i zadovoljstvo da vas pozovu da prisustvujete prezentaciji i praktičnoj обуци под називом

НОВЕ EBSCO БАЗЕ – ПРЕЗЕНТАЦИЈА И ТРЕНИНГ

у четвртак, 15. децембра 2022. године у Мултимедијалној сали Универзитета у Новом Саду (Нови Сад, Др Зорана Ђинђића 1, II спрат, просторија II-13) са почетком у 11 часова.

Презентацију и практичну обуку за рад у EBSCO базама података одржаће Каролина Подлуцка из Прага. Током тренинга Каролина ће са корисницима проћи кроз основне и напредне технике претраживања и управљања добијеним резултатима из часописа и е-књига.

Такође, EBSCO ће омогућити и бесплатан пробни период за Универзитет у Новом Саду на неколико вредних колекција часописа у пуном тексту. Пробни период ће трајати од 15. децембра 2022. до 15. марта 2023. године. Ради се о следећим базама пуног текста:

- ACADEMIC SEARCH ULTIMATE

<https://www.ebsco.com/products/research-databases/academic-search-ultimate> – ово је тренутно најобимнија колекција на EBSCO платформи, на којој поред неколико стотина нових публикација ексклузивно можете да читате и часопис SCIENCE у пуном тексту.

- HUMANITIES SOURCE ULTIMATE

<https://www.ebsco.com/products/research-databases/humanities-source-ultimate> – база података која је намењена свима који изучавају друштвене науке.

- MLA International Bibliography with Full Text

<https://www.ebsco.com/products/research-databases/mla-international-bibliography-full-text> – чувена индексна база у издању организације MODERN LANGUAGE ASSOCIATION, која на EBSCO платформи постаје база пуног текста.

Кликом на горње хиперлинкове добићете више информација о базама података о којима је реч.

Списак литературе

1. *Анализа рада високошколских библиотека у Војводини за 2003. годину*. (2004). Нови Сад: Библиотека Матице српске.
2. Bianchini, Carlo, Mancini, Lorenzo, & Sabba, Fiammetta. (2024). The Formation of the Idea of the Library as an Institution in 18th-Century Europe. A Qualitative and Quantitative Approach. *Italian Journal of Library, Archives & Information Science*, 15(2), 73–88. <https://doi.org/10.36253/jlis.it-593> (Pristupljeno: 12.09.2024).
3. Божићар Ковачек. Википедија. https://sr.wikipedia.org/sr-el/%D0%91%D0%BE%D0%B6%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D1%80_%D0%9A%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BA (Pristupljeno 21.06.2024).
4. Бркић, Силвија. (2002). „Округли сто Функције универзитетских и факултетских библиотека у процесу транзиције универзитета”. *Инфошека*, 3(1–2), 106–109.
5. Brković, Mirjana, Tošić, Tatjana, & Zubić, Tatjana. (2022). „From Idea to Functional ETD: Experiences from the University of Novi Sad, Serbia”. *The Journal of Electronic Theses and Dissertations*, 2(3). DOI: <https://doi.org/10.52407/AEAK3510>. Available at: <https://scholarworks.uaeu.ac.ae/j-etd/vol2/iss1/3> (Pristupljeno 13.09.2024).
6. Вранеш, Александра. (2004). *Високошколске библиотеке*. Београд: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић” ; Бањалука: Народна и универзитетска библиотека Републике Српске.
7. Đardulo, Antonio. (2005). *Zaštita i konzervacija knjiga: materijali, tehnike i infrastruktura*. Beograd: Clio.
8. Женске студије и истраживања. Википедија. <https://www.zenskестудije.org.rs/o-nama/o-zsi> (Pristupljeno 21.06.2024).
9. *Закон о библиотечко-информационој делатности Републике Србије*. (2021). Београд: Службени гласник РС.
10. *Извод из записника*. (2003). Нови Сад: Универзитет у Новом Саду.
11. Klejton, Piter i Gorman, Gari Judžin. (2003). *Upravljanje izvorima informacija u bibliotekama: upravljanje fondovima u teoriji i praksi*. Beograd: Clio.

12. Le Koadik, Iv-Fransoa. (2005). *Nauka o informacijama*. Beograd: Clio: Narodna biblioteka Srbije.
13. Lj. R. (2014). Prva generacija digitalnih bibliotekara. *Kurir*. <https://www.kurir.rs/zabava/pop-kultura/1629762/uspesno-sacuvan-deo-bogate-kulturne-bastine-novog-sada> (Pristupljeno: 10.09.2024).
14. Mangel, Alberto. (2008). *Biblioteka noću*. Beograd: Geopoetika.
15. Miler, Žoel i Miler, Žan-Luj. (2006). *Menadžment biblioteka: rukovođenje zaposlenima*. Beograd: Clio.
16. [Munshi, Shamim Aktar](#), [Koner, Souvik](#) and [Barsha, Sayantoni](#). (2024), „The future of academic librarianship: the imperatives of embedded librarianship practice and implementation”. *Library Management*, 45(5), 362-375. <https://doi.org/10.1108/LM-11-2023-0119> (Pristupljeno: 11.09.2024).
17. Петровић, Вера Ц., Ђорђевић Маја Р. и Булатовић, Марија И. (2015). *Библиотеке – чланице Заједнице библиотека универзитета у Србији*. Београд: Заједница библиотека универзитета у Србији.
18. *Program Seminara za primenjeno računarstvo i matematiku = Seminar on Computer Science and Applied Mathematics*. (2014). Beograd: Matematički institut SANU ; Fakultet organizacionih nauka. <https://www.mi.sanu.ac.rs/seminars/programs/seminar2.feb2014.htm>. (Pristupljeno 12.06.2024).
19. Rudić, Gordana, Brković, Mirjana & Pajić, Dejan. (2022). „Sustainable Development Literacy for Educators and Librarians”. *Journal of Integrated Information Management*, 17(2), 22-29. <https://doi.org/10.26265/jiim.v7i2.4512> (Pristupljeno: 13.09.2024).
20. Svenonijus, Ilj. (2007). *Intelektualna osnova organizovanja informacija*. Beograd: Narodna biblioteka Srbije: Clio.
21. Стручна пракса. Национална служба за запошљавање Републике Србије https://www.nsz.gov.rs/live/nudite-posao/podrska-poslodavcima/programi/stru_na_praksa.cid244?languageId=1 (Пристапљено: 10.09.2024).
22. [Fernandez, Peter](#). (2024), “Through the looking glass: envisioning new library technologies” musing on artificial intelligence and accessibility”, *Library Hi Tech News*, 41(6), 1-5. <https://doi.org/10.1108/LHTN-06-2024-0095> (Pristupljeno: 11.09.2024).

Списак илустрација

<i>Слика 1</i> , Универзитет у Новом Саду.....	2
<i>Слика 2</i> , Детаљ из канцеларије Централне библиотеке	2
<i>Слика 3</i> , Разговор са ректорком која је основала Централну библиотеку	5
<i>Слика 4</i> , <i>Слика 5</i> и <i>Слика 6</i> , Фондови Централне библиотеке: књиге, часописи, дисертације	9
<i>Слика 7</i> , Свечаност поводом отварања Инфо-центра о Европској унији.....	12
<i>Слика 8</i> , Отварање Инфо-центра о Европској унији.....	12
<i>Слика 9</i> и <i>Слика 10</i> , Канцеларија Централне библиотеке	14
<i>Слика 9</i> и <i>Слика 10</i> , Канцеларија Централне библиотеке	15
<i>Слика 13</i> , Магацин Централне библиотеке.....	16
<i>Слика 14</i> , Опрема набављена за Централну библиотеку	16
<i>Слика 15</i> , Проф. др Живота Шешић.....	18
<i>Слика 16</i> , Проф. др Божидар Ковачек.....	19
<i>Слика 17</i> , Предаја легата „Женске студије и истраживања”	20
<i>Слика 18</i> , Прва, рукописна инвентарна књига за монографске публикације	22
<i>Слика 19</i> , Прва, рукописна инвентарна књига за серијске публикације	22
<i>Слика 20</i> и <i>Слика 21</i> , Изложба Дигиталне библиотеке и дигитални архиви.....	39
<i>Слика 22</i> , Предавање Агне Наујакаите.....	40
<i>Слика 23</i> и <i>Слика 24</i> , Предавање Идил Акер Гокче	40
<i>Слика 25</i> и <i>Слика 26</i> , Предавање Еве Рападо Виценте.....	41
<i>Слика 27</i> , Предавање Маргарите Креспо и Алисије Лопез.....	41
<i>Слика 28</i> , Учесници <i>Перун</i> пројекта.....	43
<i>Слика 29</i> и <i>Слика 30</i> , EDUCABILITY тим Универзитета у Новом Саду	50
<i>Слика 31</i> и <i>Слика 32</i> , Изложба Универзитет у Новом Саду (1960–2024).....	71

<i>Слика 33</i> , Састанак редакције <i>Панчевачког читалишта</i>	72
<i>Слика 34</i> , Посета Њ.Е. амбасадора Мајкла Девенпорта.....	72
<i>Слика 35</i> , Предавање господина Филипа Г. Кента.....	73
<i>Слика 36</i> , Посета библиотекара из Марибора.....	74
<i>Слика 37</i> , Посета министра Владана Вукосављевића.....	74

Списак табела

Табела 1, Библиотеке у библиотечко-информационом систему Универзитета у Новом Саду.....	10
Табела 2, Предавања, радионице и обуке у Централној библиотеци.....	29
Табела 3, Статисти ка коришћења програма <i>iThenticate</i> 2020–2024. године.....	40
Табела 4, Приправници, практиканти и волонтери у Централној библиотеци.....	56
Табела 5, Акредитовани семинари које су похађали библиотекари Централне библиотеке	57
Табела 6, Семинари за високошколске библиотекаре које су похађали библиотекари Централне библиотеке...	61
Табела 7, Предавања која су одржали запослени у Централној библиотеци	69

Рецензије

РЕЦЕНЗИЈА КЊИГЕ *ПРВИХ 20 ГОДИНА ЦЕНТРАЛНЕ БИБЛИОТЕКЕ УНИВЕРЗИТЕТА У НОВОМ САДУ*

Према прецизној метафори коју је у својој књизи употребила и универзитетска професорка библиотекарства др Александра Вранеш, библиотека је срце универзитета, пошто подржава све функције универзитета – образовну, истраживачку, креирање новог знања, трансфер знања и културе, садашњости и прошлости новим генерацијама. Култура универзитета и култура библиотека засноване су на истим вредностима какве су просвећеност, универзалност, отвореност, интелектуална и свака друга слобода.

Ако пођемо од овог запажања, необична је чињеница да Универзитет у Новом Саду од свог оснивања 1960. године више од пола века није имао универзитетску библиотеку. По природи ствари, на Универзитет су различитим путевима стизале књиге, часописи и друге публикације и извори информација, али није било воље или разумевања потребе да се оснује сопствена универзитетска библиотека. Додуше, поменуте виталне стручне и научне функције обављале су факултетске и институтске библиотеке. Исто тако Библиотека Матице српске је поред својих послова националне библиотеке обављала и функције универзитетске књижнице, а преко 80 % њених корисника били су студенти и професори новосадског Универзитета.

Тек фебруара 2003. године одлуком Савета Универзитета основана је Централна библиотека

Универзитета у Новом Саду. Закључено је да је њена делатност у функцији наставног и научног рада Универзитета и његових чланова. Централна библиотека и библиотеке чланова Универзитета чине мрежу библиотека која је информациона основа за обављање наставног и научног рада на Универзитету.

Монографија под насловом *Првих 20 година Централне библиотеке Универзитета у Новом Саду*, чија је ауторка др Ивана Иконић, прецизно прати и анализира оснивање, рад и развој ове библиотеке током њене прве две деценије. Монографија је урађена не само библиотекарски прецизно, потпуно и систематично, већ и са ентузијазмом и посвећеношћу карактеристичним за библиотекарску професију. Уз богат избор извора, докумената и фотографија, прати се раст ове библиотеке у свим њеним функцијама, све до изазова информатичког друштва и дигитализације библиотечке грађе.

Са задовољством препоручујем монографију др Иване Иконић за публикавање, у нади да ће она подстаћи даљи развој ове библиотеке, и уз запажање Данила Киша да су библиотеке чудесни механизми који спречавају да речи изгубе своје значење и да живот изгуби свој смисао.

У Новом Саду, 15. 09. 2024.

Проф. др Жељко Вучковић

Монографија ауторке Иване Иконић, *Првих 20 година Централне библиотеке Универзитета у Новом Саду*, која се појављује непосредно након двадесетогодишњице њеног оснивања, осветљава њен настанак, развој, фондове и активности. Важност оснивања Централне библиотеке на Универзитету у Новом Саду (УНС), у недостатку класичне универзитетске библиотеке, заснива се на потреби за повезивањем Универзитета и библиотечко-информационог система који чине библиотеке факултета и института који су у његовом саставу. Ова потреба одређује и делатност Централне библиотеке која се заснива на подршци наставном, научном и уметничком раду на Универзитету и припадајућим факултетима и институтима. Са друге стране, формирање њених фондова и набавна политика усмерени су првенствено на прикупљање литературе и обезбеђење приступа информационим ресурсима неопходним за извођење интердисциплинарне и мултидисциплинарне наставе на Универзитету.

Оснивање Централне библиотеке УНС детаљно је описано и поткрепљено навођењем одговарајућих одлука, тела која су их донела и докумената који их потврђују. Описана је структура фондова и њихов обим, простор који обухвата читаонички, канцеларијски и магацински део, као и опрема којом Библиотека располаже. Делатност

Централне библиотеке обухвата читав спектар различитих послова, од оних класичних, попут набавке и обраде публикација, обезбеђења електронског приступа базама података и рада са корисницима, до послова у вези са координацијом рада читавог библиотечко-информационог система Универзитета, попут организације предавања, радионица и обука за библиотечке раднике, праћење научних достигнућа академских радника и рада на Дигиталној библиотеци докторских дисертација одбрањених на Универзитету. Све делатности Библиотеке у монографији су детаљно описане и наведена су сва предавања и обуке која су одржали запослени у Библиотеци, она којима су присуствовали, као и пројекти на којима су учествовали. Организација и структура текста у монографији је логична, а преглед настанка, рада и активности Централне библиотеке изложен је систематично, исцрпно и прецизно.

Препорука за објављивање ове монографије проистиче из наведених оцена о њеном садржају и квалитету, као и значају саме Централне библиотеке Универзитета у Новом Саду и потребе да осветли и документовано представи њено оснивање и рад. Са задовољством препоручујем објављивање ове монографије, са уверењем да ће бити значајан допринос стручној литератури из области библиотекарства.

У Новом Саду, 15. 9. 2024. године

Проф. др Гордана Рудић
Катедра за библиотекарство
Педагошки факултет у Сомбору
Универзитет у Новом Саду

САДРЖАЈ

Предговор.....	1
Првих 20 година Централне библиотеке Универзитета у Новом Саду.....	3
1. Оснивање Централне библиотеке и почетак рада.....	4
2. Седиште Централне библиотеке.....	10
3. Формирање и рад Инфо-центра о Европској унији.....	11
4. Сеоба у Централну зграду Универзитета у Новом Саду.....	13
5. Структура послова у Централној библиотеци.....	17
5.1. Набавка публикација.....	17
5.2. Обрада публикација.....	21
5.3. Електронски приступ базама података.....	23
5.4. Рад у библиотечким удружењима.....	23
5.5. Рад на Дигиталној библиотеци докторских дисертација.....	25
5.6. Прикупљање публикација за донације.....	26
5.7. Информисање јавности.....	26
5.8. Рад са корисницима.....	27
6. Организација предавања, радионица и обука у Централној библиотеци.....	27
7. Дигитализација у Централној библиотеци.....	42
8. Учесће Централне библиотеке на пројектима.....	44
9. Запослени у Централној библиотеци.....	53
10. Стручно усавршавање запослених у Централној библиотеци.....	57
11. Предавања која су одржали запослени у Централној библиотеци.....	69
12. Посете Централној библиотеци.....	72
Закључак.....	76
Прилог: Преглед позивница на предавања, радионице и обуке у Централној библиотеци.....	78
Списак литературе.....	89
Списак илустрација.....	91
Списак табела.....	92
Рецензије.....	93
Садржај.....	95

